

TUTKIMUSRAPORTTI

MIKKELI HARJULA JA NÄREPELTO

Keskiaikaisen asuinpaikan ja rautakautisen kalmistoalueen koekaivaukset 30.5.–10.6. 2011

DG2262:4

MUSEOVIRASTO

KULTTUURIYMPÄRISTÖN HOITO | ARKEOLOGISET KENTTÄPALVELUT
KREETTA LESELL

Tiivistelmä

Mikkelin kaupunki on kaavoittanut harjulan historiallisen asuinpaikan ja Närepellon rautakautisen ruumiskalmiston alueet rakentamista varten. Koska kaava-alueella on muinaismuistolain suojelemaa kiinteitä muinaisjäännöksiä, alueella tehtiin koekaivaukset 30.5.–10.6. 2011.

Harjulan historiallisen ajan kohteessa havaittiin rakenne ja hiililäikkä, jotka kaivettiin tutkimusten aikana pois. Ne ovat lähellä Petro Pesosen vuonna 2009 kaivamaa rakennetta, joka on ajoitettu 1477–1643 calAD.

Pelloilta Harjulan talon eteläpuolelta löytyi kyntökerroksesta suuri määrä kuonaa pieneltä alueelta, osa kuonasta oli kakkumaisen muotoista raudanvalmistuskuonaa. Kyntökerroksen alapuolella ei kuitenkaan ollut mitään merkkejä rakenteista. Harjulan asuinpaikka saatiin kokonaan tutkituksi.

Närepellon rautakautisesta ruumiskalmistosta saatiin kaivetuksi ainoastaan osa. Kaivetun alueen multakerroksesta löytyi rautakauden lopun/varhaiskeskiajan aineistoa, jotka ovat tyypillisiä ruumiskalmistolle. Multakerroksen alapuolella olevat likamaat osoittautuivat kuitenkin resenteiksi. Multakerroksen löydöt viittaavat kuitenkin vahvasti siihen, että tutkitulla alueella tai sen läheisyydessä on saattanut olla sittemmin tuhoutunut ruumiskalmisto. Säilynyttä kalmistoa saattaa mahdollisesti olla tutkitun alueen läheisyydessä.

Sisällys:

Sisällysluettelo	1
Arkistotiedot	2
1. Johdanto	4
Karttaote tutkituista kohteista	6
2. Sijainti, topografia ja lähistön muinaisjäännökset	7
3. Lähdeaineisto	7
4. Tutkimushistoria	9
4.1. Harjula	9
4.2. Närepelto	9
5. Tutkimusten tarkoitus ja metodit	11
5. 1. Harjula	10
5.2. Närepelto	11
6. Tutkimukset ja havainnot	12
6.1. Harjula	12
6.2. Närepelto	14
7. Löydöt	15
7.1. Harjula	15
7.2. Närepelto	16
8. Yhteenveto	18
Lähteet ja kirjallisuus	19
Mustavalkokuvalettelö	20
Digitaalikuvalettelö	21
Karttaluettelo	22
Valokuvat	23
Kartat	31

Arkistotiedot

Mikkeli Harjula mahdollinen historiallinen asuinpaikka
 Mikkeli Närepelto rautakautinen ruumiskalmisto
 Koneelliset koekaivaukset kaava-alueella

Tutkimusten johtaminen ja raportin laatiminen: FM Kreetta Lesell Museovirasto/arkeologiset kenttäpalvelut
 Kenttätöaika: 30.5.–10.6. 2011
 Arvioidut tutkimuskustannukset: 26 650 €
 Rahoittaja: Mikkelin kaupunki

Raportti: Museovirasto / arkeologiset kenttäpalvelut, kopio rahoittajalle ja maakuntamuseolle
 Peruskartta: 314205 Mikkeli

Museoviraston kustannusarvio Mikkelin kaupungille Mikkelin Visulahden ja Moisio alueiden arkeologisista tutkimuksista (Diaarinumero: 158/304/201)
 Museoviraston lausunto arkeologisista koekaivauksista Mikkelin Visulahden alueella (Diaarinumero: 158/304/201)

Karttaote tutkituista muinaisjäännöksistä s. 6.

Lähteet s. 20

Mustavalkokuvat: Harjula F146597:1–7 ja Närepelto F146596:1, luettelo, s. 20

Valokuvat s. 23–30, digitaalikuvat: Harjula DG2061:1–10 ja Närepelto DG2062:1–16, luettelo s. 21, kartat: s. 6, 31–42.

Mikkeli Harjula 1000002394

Laji: mahdollinen muinaisjäännös
 Muinaisjäännöstyyppi: asuinpaikat
 Rauhoitusluokka: 3
 Lukumäärä: 1
 Ajoitus: historiallinen

Koordinaatit: P: 6841418 I: 517857
 P (YKJ): 6844288 I (YKJ): 3518035
 Z/m.mpy alin: 90,00

Tarkastetun alueen laajuus: 100 x 200 m
 Kaivetun alueen laajuus: Harjula 1130 m²
 Löydöt: KM 38849:1–24 diar.9.8. 2011 luetteloinut Ulla Moilanen.

Aikaisemmat tutkimukset:
 1990 Taisto Karjalainen inventointi
 2009 Petro Pesonen koekaivaus

Aikaisemmat löydöt:
 KM 25631:1–3 Palanutta savea, rautakuonaa ja kvartsi-iskoksia
 KM 37986:1–23 Keramiikkaa, lasia ym.

Mikkeli Närepelto 491010006

Laji: kiinteä muinaisjäännös

Muinaisjäännöstyyppi: hautapaikat

Tyypin tarkenne: ruumiskalmistot

Rauhoitusluokka: 2

Lukumäärä: 1

Ajoitus: rautakautinen

Koordinaatit: P: 6841291 I: 517843

P (YKJ): 6844161 I (YKJ): 3518020

Z/m.mpy ylin: 90,00

Tila: 491-410-1-10 Närepelto

Tarkastetun alueen laajuus: 600 m²

Kaivetun alueen laajuus: 600 m²

Mikkeli Närepelto: KM 38834:1-27, diar.5.7.2011 luetteloinut Ulla Moilanen

Aikaisemmat löydöt:

KM 19158:1-2 Arabialainen hopearaha ja savikiekko (värttinänpyörä)

KM 19615:1-6 puukonterän jäännös, saviastian pala, palanutta luuta, tuluspiin pala, kuonaa ja palanutta savea.

Aikaisemmat tutkimukset:

1973 Matti Huurre tarkastus

1978 Markku Torvinen kaivaus

1993 Hannu Poutiainen koekaivaus

1. JOHDANTO

Kiinteät muinaisjäännökset ovat kulttuuriympäristön vanhimpana osana muinaismuistolain (295/63) nojalla rauhoitettuja. Jos alueella, josta tunnetaan kiinteitä muinaisjäännöksiä, suunnitellaan rakentamista tai kaavoittamista, on tärkeää tehdä arkeologinen tutkimus jo suunnitteluvaiheessa, jotta muinaisjäännökset voidaan ottaa huomioon jo tällöin.

Mikkelin kaupunki on kaavoittanut Harjulan historiallisen asuinpaikan ja Närepellon rautakautisen ruumiskalmiston alueet rakentamista varten. Koska kaava-alueella on muinaismuistolain suojelemissa kiinteitä muinaisjäännöksiä, Museoviraston kulttuuriympäristön suojelu -osasto antoi lausunnon, jonka mukaan alueella tulee tehdä koekaivaukset, joiden tarkoituksena oli selvittää kohteiden laajuus ja säilyneisyys ja määrittellä mahdollisten jatkotutkimusten tarve. Museoviraston arkeologiset kenttäpalvelut -yksikkö arvioi pyynnöstä työhön tarvittavan ajan ja kustannukset. Kenttätöiden jälkeen Museoviraston suojelu -osasto antoi tutkimuksista lausunnon. (158/304/2011).

Mikkelin kaupunki kustansi tutkimukset muinaismuistolain 15 § perusteella. Yhteyshenkilö projektissa oli kaupungingeodeetti Hannu Peltomaa. Arvioidut kustannukset olivat 26 650 €. Mikkelin kaupunki toimitti myös tutkimuksissa tarvittavan kaivinkoneen. Museoviraston arkeologiset kenttäpalvelut -yksikkö vastasi tutkimuksista. Tutkimusten johtajana toimi FM Kreetta Lesell, piirtäjä FM Kati Salo, tutkimusavustaja HuK Ulla Moilanen ja kaivajina toimivat arkeologian opiskelijat Katri Toivakka ja Sarita Sandell. Kaivinkoneenkuljettaja oli Esa Kuusijärvi. Kreetta Lesell vastasi kaivausten valmisteluista, johtamisesta ja raportin laatimisesta. Piirtäjä Kati Salo vastasi kaivausten dokumentoinnista kentällä. Tutkimusavustaja Ulla Moilanen vastasi kaivausten aikana löytöjen talteen ottamisesta ja jälkitöissä löytöjen puhdistamisesta ja luetteloinnista ja karttojen digitoinnista.

Kenttätyöt toteutettiin 30.5.–10.6. Koeojin tutkitun alueen laajuus Harjulan kohdalla oli yhteensä 100 x 200 m, josta kaivettiin noin 1130 m² ja Närepellon kohdalla tutkitun ja kaivetun alueen laajuus oli 600 m². Kenttätöitä hidasti se, että kaivinkone saatiin kaivauksille vasta tutkimusten kolmantena päivänä eli keskiviikkona. Tälle viikolle osui myös helatorstai. Pellot olivat helteen vuoksi erittäin kuivia ja pölyisiä, mikä vaikeutti löytöjen havaitsemista pintapölyinnassa.

Kaivausten aikana Harjulan historiallisen ajan kohteessa havaittiin rakenne ja hiililäiskä, jotka kaivettiin tutkimusten aikana pois. Rakenne liittyy mahdollisesti Petro Pesosen vuonna 2009 kaivamaan rakenteeseen, josta on saatu radiohiiliajoitus (1477–1643 calAD). Pellolta Harjulan talon eteläpuolelta löytyi kyntökerroksesta suuri määrä kuonaa pieneltä alueelta, osa kuonasta oli kakkumaisen muotoista raudanvalmistuskuonaa. Kyntökerroksen alapuolella ei kuitenkaan havaittu mitään merkkejä rakenteista. Harjulan asuinpaikka saatiin kokonaan tutkituksi.

Harjulan peltojen koillis- ja itäpuolella kaava-alueeseen kuuluu maita, jotka ovat olleet läjitysalueina liikenneympyrää ja uusia teitä tehtäessä. Tämän alueen inventointi (alue K 57) kuului tutkimussuunnitelmaan, mutta sitä ei voitu tehdä, koska se oli jo tuhoutunut paikalle tultaessa.

Närepellon rautakautisesta ruumiskalmistosta saatiin kaivetuksi ainoastaan osa. Tutkitun alueen multakerroksesta löytyi historiallisen ajan ja rautakauden lopun aineistoa, multakerroksen alapuolella olevat likamaat osoittautuivat kuitenkin resenteiksi. Multakerroksen löydöt viittaavat kuitenkin vahvasti siihen, että tutkitulla alueella tai sen läheisyydessä on saattanut olla sittemmin

tuhoutunut ruumiskalmisto. Säilynyttä kalmistoa saattaa mahdollisesti olla tutkitun alueen läheisyydessä.

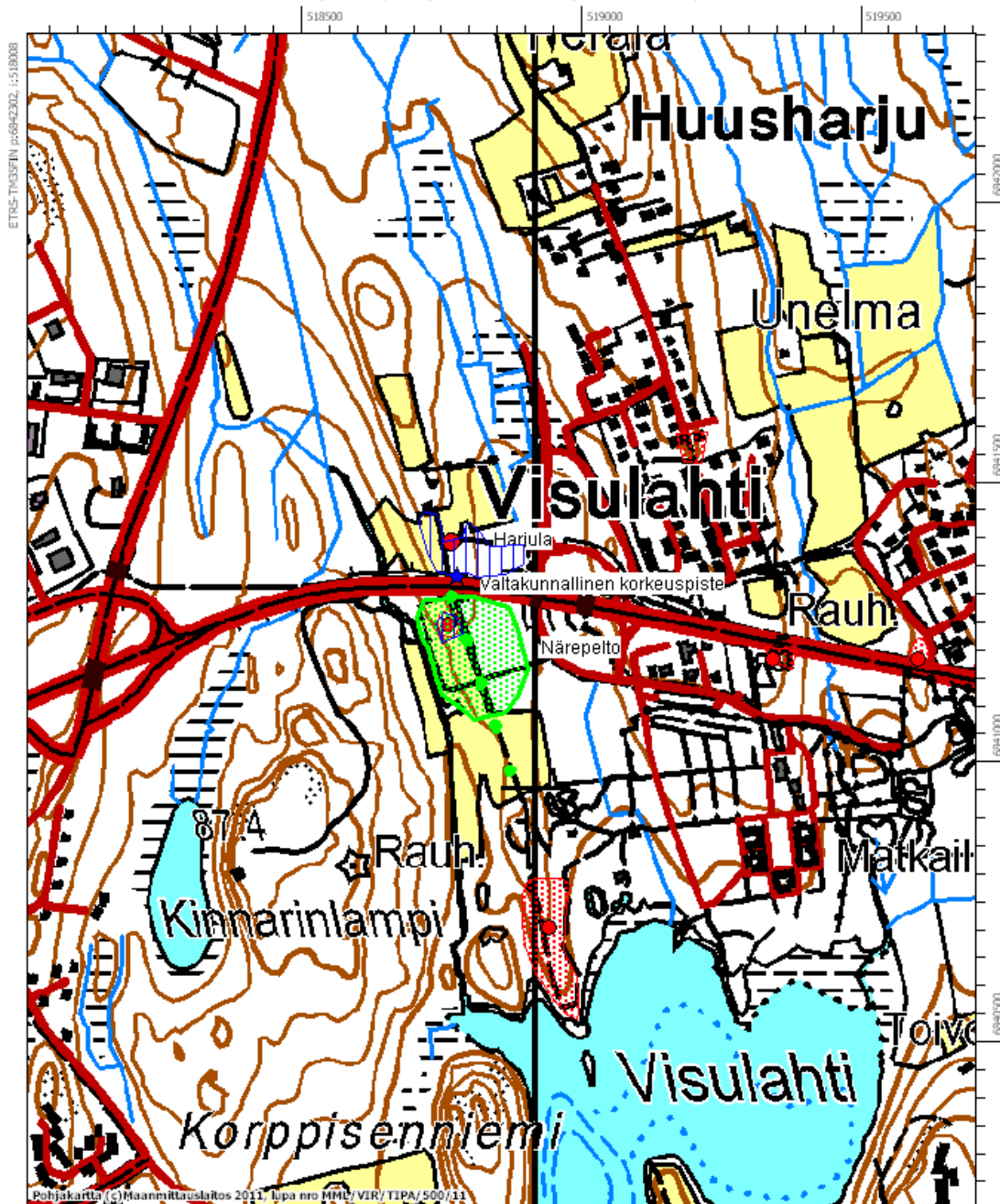
Helsingissä 18.1.2012 _____
Kreetta Lesell

Karttaote 314205 Mikkeli

Mikkeli Harjula P: 6841418 I: 517857

Mikkeli Närepelto P: 6841291 I: 517843

- Muinaisjäännös
- Tutkittava alue
- Tutkittu alue
- ★ Valtakunnallinen korkeuspiste kp 560, P= 6841379.716, I=517857.401,

MK 1:10000

ETRS-TM35FIN p:6840203, I:519709

2. SIJAINTI, TOPOGRAFIA JA LÄHISTÖN MUINAISJÄÄNNÖKSET

Harjulan muinaisjäännös sijaitsee Mikkelistä Kuopioon vievän VT 5:n pohjoispuolella. Närepellon muinaisjäännös on taas valtatie eteläpuolella. Kohteet sijaitsevat Pieksämäen ja VT 5:n risteyksestä noin 0,6 km itäkoilliseen. Molempien tutkimusalueiden länsipuolella on Holminoja, jota on voitu käyttää kulkureittinä rautakaudella ja keskiajalla. Molemmat kohteet sijaitsevat noin 90 m korkeudella. Harjulan keskiaikainen asuinpaikka on Närepellon rautakautisesta kalmistosta noin 150 m pohjoiseen. Kohteet ovat Mikkelin tuomiokirkosta noin 4,1 km koilliseen.

Harjulan tutkimusalueena olivat pellot, jotka sijaitsivat Harjulan talon etelä- ja kaakkoispuolella. Pellot olivat tutkimushetkellä itäneet. Pellot olivat maanviljelyä lukuun ottamatta hyvin säilyneet lukuun ottamatta alueen itäosaa, jossa pelloille oli läjitetty maata. Harjulan peltojen koillis- ja itäpuolella kaava-alueeseen kuuluu maita, jotka ovat olleet läjitysalueina liikenneympyrää ja uusia teitä tehtäessä. Tämän alueen inventointi (alue K 57) kuului tutkimussuunnitelmaan, mutta sitä ei voitu tehdä, koska se oli jo tuhoutunut paikalle tultaessa.

Närepellon talo sijaitsee mäen korkeimmalla kohdalla valtatie 5:n eteläpuolella. Löytöjä on saatu talon pihapiirin etelä- lounais- ja länsipuolelta. Muinaisjäännösrekisteriin Närepellon ruumiskalmisto on merkitty talon lounaispuolelle ja se on merkitty melko pienialaiseksi. Nykyisin pihapiirin lounais- ja länsipuolella on niittyjä, itä- ja eteläpuolella on pusikkoa. Eteläpuolella on aikaisemmin ollut taimitarhana. Talolle johtavan tien länsipuolella on tien vieressä koivuja. Närepellon talon pihapiiri on todennäköisesti melko tuhoutunut. Pihaa on tasoitettu ja siellä on useita rakennuksia. Myös nykyinen pihatie ja sen länsipuolella ollut vanha tie ovat tuhonneet aluetta. Lisäksi alueella on viemäri ja likakaivo.

Visulahden alueella on useita rautakautisia kohteita. Katajalahden mahdollinen rautakautinen kalmisto on noin 150 metriä Harjulasta itäkoilliseen ja Närepellosta 180 m koilliseen. Visulahden rautakautinen ruumiskalmisto on 630 metriä Harjulasta itäkaakkoon ja 580 m Närepellosta itään. Kankiketjun nivelen (KM 20433:2) löytöpaikka Visulahti 2 on Harjulasta 650 metriä kaakkoon ja 800 m Närepellosta itään. Hakamaan röykkiökohde on Harjulasta 750 metriä eteläkaakkoon ja Närepellosta 550 m etelään. Kröpin ajoittamaton ruumishauta ja Visulahti E -kuppikivi ovat Harjulasta ja Närepellosta vajaan kilometri itään.

Visulahti on ollut tiheään asuttua seutua jo rautakauden lopulla/varhaiskeskiajalla. Valitettavasti monet kohteista ovat tuhoutuneet rakentamisen yhteydessä ennen tieteellisiä tutkimuksia. Alueella käy myös paljon aarteenetsijöitä metallinpaljastimien kanssa sopivana vuodenaikana, lähinnä peltojen kyntämisen jälkeen. Myös tämä tuhoaa alueen jäljellä olevia kohteita.

3. LÄHDEAINEISTO

Tärkeimmät julkaisemattomat lähteet olivat Museoviraston muinaisjäännösrekisteri, kohteiden inventointi- ja kaivauskertomukset ja historialliset kartat. Harjulan osalta Taisto Karjalaisen inventointiraportti ja fosfaattikartoitus vuodelta 1990 ja Petro Pesosen kaivausraportti vuodelta 2009. Närepellon kohdalla tärkeimmät tutkimukset olivat Matti Huurteen tarkastus vuodelta 1973, Markku Torvisen kaivaus vuodelta 1978 ja Hannu Poutiaisen koekaivaus vuodelta 1993.

Ongelmia aiheutti mm. se, että tutkimusten esivalmistelujen aikana arkisto oli kiinni, joten apuna jouduttiin käyttämään mikrofilmejä, jotka olivat suttuisia ja epäselviä. Varsinkin karttatulosteet olivat hyvin huonoja.

Vuonna 1510 verokirjassa Savossa mainitaan kolme pitäjää: Savolahti, Juva ja Sääminki. Nykyinen Mikkeli on vanhan Savolahden pitäjän alueella, joka oli sekä hallinto- että kirkkopitäjä. Vuonna 1541 Savolahden tilalla oli kuitenkin jo Visulahti ja Pellosniemi. Nyt tutkittava alue on Visulahden alueella, joka käsitti Mikkelin pohjoisosan ja muita sen lähellä olevia alueita. Tällöin ei vielä ollut kyläjakoja, vaan Visulahti jakaantui neljänneskuntiin, kymmeneskuntiin ja anekkeihin. Jokaisessa kymmeneskunnassa on ollut ilmeisesti alun perin arviokunta eli eräänlainen kantatalo. 1500-luvun puolivälin tienoilla niitä oli jo vaihteleva määrä. Yleensä näitä, tuolloin anekeiksi kutsuttuja veromaksuysiköitä oli edelleen noin 10 eli vaihtelevasti 7–17 kappaletta. Tämä jako säilyi 1640-luvulle saakka ja oli puhtaasti verotuksellinen, minkä jälkeen veronmaksajat Savossa alettiin merkitä kylittäin. (Wirilander 1982:72–76).

Mikkeli perustettiin Pietari Brahen aikana 1600-luvun puolivälissä. Siihen tuli kuulumaan osia sekä Visulahden että Pellosniemen anekeista.

Itä-Suomessa ei länsisuomalaisten tavoin ahtauduttu pieniin kylärykelmiin, vaan asutus pysytteli toisistaan erillään. Kyläjako syntyi hallintomiesten työpöydällä teoreettisen yhdistelyn tuloksena. Tällaista viranomaisten luetteloihin laatimaa kylää väki kutsui huutolaiskyläksi. Mikkelin pitäjässä vero- eli huutokyläjakoon siirryttiin vuonna 1643.

Mikkelin keskiaikaisten kylien paikantaminen on vaikeaa, koska kyläjako perustui verokyläjakoon. Kylän eri talot ovat voineet sijaita laajalla alueella, jotka on yhdistetty toisiinsa ainoastaan hallinnollisista syistä.

Kirjassa ”Suomen asutus 1560-luvulla” nyt tutkittavan alueen kohdalle on merkitty kylä, joka käsittää 11 taloa laajalla alueella. (Suomen asutus 1560-luvulla: kartta 5). Verratessa tätä talolukua Suomen asutus 1560-luvulla kyläluettelon tietoihin niin kyse voisi olla Seppolan kylästä. (Kansallisarkiston digitaaliarkisto Suomen asutuksen yleisluettelo).

Valitettavasti Mikkelin kohdalla vanhimmat kartat eli maakirjakartat ovat tuhoutuneet, vaikka signumtiedot niistä ovat jäljellä. Sotilaskartastossa on ainoastaan kartta Mikkelin keskustassa, nyt tutkittava alue jää tämän kartan ulkopuolelle. Myöskään Kuninkaan kartasto ei ulotu nyt tutkitulle alueelle. Kuninkaan tiekartastossa (Harju & Lappalainen 2010:182), Sprengtportenin Savon kartastossa (Harju 2011:179) ja vuoden 1860 uudistuskartassa (MMH C53 2/1-65 isojakokartta v.1834–1848) on kutakuinkin Närepellon nykyisen talon kohdalle merkitty talo. Historiallisissa kartoissa ei ole löytynyt taloa Petro Pesosen löytämän Harjulan keskiaikaisen rakenteen kohdalta tai sen läheisyydestä, mutta on mahdollista, että tässäkin kohtaa on ollut yksittäinen talo.

Yllä mainittujen seikkojen takia Mikkelin seudun keskiaikaista asutusta on vaikea, melkein mahdotonta paikantaa tarkasti historiallisten karttojen avulla. Kartat ja nimet antavat vain viitteitä siitä, missä talot mahdollisesti ovat olleet. Talojen lopulliseen sijaintiin pääsee lähinnä arkeologisen kenttätöiden avulla eli sopivien paikkojen kartoittamiseen maastossa, peltojen pintapoiminnalla, koekuopituksella ja koekaivauksella. Myös rautakauden lopun löydöt ja asustus antavat viitteitä keskiaikaisesta asutuksesta. Monet esinetyypit jatkavat samanlaisina rautakauden lopusta varhaiskeskiaikaan, joten selkeää jakoa näiden aikakausien välillä ei voi tehdä esineiden avulla.

4. TUTKIMUSHISTORIA

4.1. HARJULA

Harjulan kohteessa on tehty aiemmin kaksi arkeologista tutkimusta. Vuonna 1990 Taisto Karjalainen Museoviraston arkeologian osastolta tutki aluetta valtatie 5:n parantamiseen liittyvä tielinjainventoinnin yhteydessä. Löydöt KM 25631: 1-3 kerättiin Harjulan pelloilta ja ne olivat palanutta savea, rautakuonaa ja kvartsi-iskoksia. Näiden tutkimusten yhteydessä alueelle tehtiin fosfaattikartoitus. Harjulan pellolla tehdyssä fosfaattikartoituksessa saatiin korkeimpia fosfaattiarvoja ladon eteläpuolelta läheltä Pesosen myöhemmin löytämää rakennetta. Fosfaattikartoituksen tulkintaa käsittelevässä luvussa todetaan kuitenkin, että Harjulan pellon kohonneiden arvojen alueelta ei pintapöiminnassa tullut löytöjä.

Vuonna 2009 Harjulan kohteessa oli Petro Pesosen johtamat kaivaukset, jotka tehtiin, koska alueelle suunniteltiin uutta eritasoliittymää ja Harjulan talolle uutta liittymää idän suunnasta. Nämä suunnitelmat ovat osa Mikkelin Visulahteen, valtatie 5:n suunniteltua parantamishanketta.

Pesosen tutkimus toteutettiin kuorimalla peltomultakerros tutkittavalta tielinjaukselta kokonaan kaivinkoneella, jonka jälkeen kaivinkoneen avaama alue puhdistettiin lapiolla ja dokumentoitiin niiltä osin kuin se vaikutti järkevältä ja tarkoituksenmukaiselta.

Pesosen johtamilla kaivauksilla tielinjauksen länsipäässä, lähellä Harjulan taloa todettiin yksi rakenne, joka tutkittiin. Rakenteen peltomullan alla säilynyt pintataso puhdistettiin mullasta ja se dokumentoitiin. Tämän jälkeen rakenteen koillisosa kaivettiin kerroksittain pohjaan asti ja profiili dokumentoitiin. Lopuksi rakenteen lounaisosa kaivettiin hiilisen kerroksen pintaan. Hiilisen kuopparakenteen laajuus oli pintatasossa 3,4 x 1,3–1,9 metriä ja siihen liittyi toinen, lähinnä multaa sisältänyt kuoppa varsinaisen rakenteen luoteisreunassa, kooltaan 1,6 x 0,6 metriä.

Rakenteesta löytyi vain kvartsi-iskos ja pala fajanssia, pienemmästä kuopasta löytyi punasavikeramiikkaa, rautanaula ja lasia. Rakenteen funktio ei selvinnyt, mahdollisesti kyse on jonkinlaisesta kellarikuopan pohjasta tms. Rakenteen ikää selvitettiin radiohiiliajoituksella, jonka tulos oli 1477–1643 calAD.

Alueen löydöt ovat pääasiassa 1800–1900 -luvulta, mutta osa fajanssista ja punasavikeramiikasta saattaa olla peräisin 1700-luvulta. Aiemmin kohdetta on pidetty mahdollisena muinaisjäännöksenä, tutkimusten jälkeen Pesosen on sitä mieltä, sitä voidaan pitää historiallisen ajan kiinteänä muinaisjäännöksenä, joka kuitenkin tutkimusten myötä siirretään 3. rauhoitusluokkaan. Pesosen löydöt on luetteloitu numerolla KM 37986: 1-23.

4.2. NÄREPELTO

Närepellon kohteesta on saatu löytöjä Museovirastoon jo 1970-luvulla. Löydöt ovat arabialainen hopearaha (KM 19158:1, ajalta 940–944) sekä värttinänpyörä (KM 19158:2). Ne löydettiin Närepellon taimitarhan toimistorakennuksen lounaispuoliselta, länteen viettävältä pelloilta. Tämän jälkeen Matti Huurre tarkasti kohteen vuonna 1973 ja löysi siitä ruumiskalmistoon sopivia esineitä. Löydöt olivat puukonterän jäännös (KM 19615:1) toimistorakennuksen eteläpuoliselta alueelta, 2 saviastian palaa ja palanutta luuta toimistorakennuksen länsipuolelta, tuluspiin palasia toimistorakennuksen eteläpuoliselta alueelta sekä kuonaa ja palanutta savea (KM 19615).

Markku Torvinen johti pienimuotoisia kaivauksia paikalla vuonna 1978, mutta ei löytänyt alueelta mitään. Vuonna 1993 Hannu Poutiaisella oli koekaivaus rakennusten eteläpuolella. Hänen mukaansa alueelle tehtiin pienimuotoinen prospektointi kairaamalla ja kaivamalla pari koekuoppaa. Yhdestä kuopasta paljastui sekoittuneesta kerroksesta palaneita kiviä, hiiltä ja palanutta savea. Löytöinä oli yksi kvartsi. Kulttuurikerros oli hänen mukaansa suhteellisen tuore. (Poutiainen 1993:10). Alueen kaivauksissa ei siis löydetty kiinteää muinaisjäännöstä.

Alueelta saadaan kuitenkin jatkuvasti löytöjä. Närepellon talon vuokraaja kertoi, että alueella käy ihmisiä metallinpaljastimien kanssa aina kun peltoja muokataan, ja että he ovat löytäneet useita metalliesineitä, mm. korvalusikan. Yleiskarttaan on merkitty alue, josta on vuokraajan mukaan tullut eniten löytöjä. Museovirastoon ei näitä löytöjä ole kuitenkaan saatu.

Kutakuinkin Närepellon nykyisen talon kohdalla on ollut talo jo 1790-luvulla. Talon ympäristö on ollut siihen aikaan peltoa. Rakennus esiintyy Kuninkaan tiekartastossa (Harju & Lappalainen 2010:182), Sprengtportenin Savon kartastossa (Harju 2011:179) ja vuoden 1860 uudistuskartassa (MMH C53 2/1-65 isojakokartta v.1834–1848).

5. TUTKIMUSTEN TARKOITUS JA METODIT

Tutkimusten tarkoituksena oli selvittää Harjulan asuinpaikan ja Närepellon kalmiston laajuus ja säilyneisyys peltomultakerroksen alapuolella ja määritellä mahdollisten jatkotutkimusten tarve. Tutkimuksilla pyrittiin saamaan tietoa kohteiden tuhoutuneisuudesta, löytömäärästä, kulttuurikerroksen paksuudesta ja rakenteista.

Koska kyse oli rautakauden ja historiallisen ajan kohteista, joissa todennäköisesti olisi myös metallia, alueet käytiin metallinpaljastimella läpi ennen konekaivauksen aloittamista. Samalla suoritettiin peltojen pintapöimintä Harjulan alueella. Kuivuuden takia näkyvyys oli kuitenkin heikko. Närepellossa ei pintapöimintää voitu suorittaa, koska pelto oli kesantona.

Koska kohteet olivat pelloilla tai muuten osittain tuhoutuneilla alueilla, niin tutkimusmenetelmäksi valittiin tuhoutuneen kerroksen poistaminen koneellisesti, jonka jälkeen paljastuva maaperä tarkastettiin kiinteän muinaisjäännöksen löytämiseksi. Jos peltomultakerroksen alapuolella olisi vain vähäisiä merkkejä kiinteästä muinaisjäännöksestä, ne tutkittaisiin heti pois, mutta jos muinaisjäännöstä olisi jäljellä enemmän, niin alueelle tulisi jatkotutkimukset.

Löydetyt rakenteet dokumentoidaan ja kaivetaan sitten lastalla tai lapiolla pois. Multakerros on kerros 0 ja sen alapuolella oleva taso on taso 0, jonka jälkeen kaivetaan kerros 1 ja tullaan tasoon 1 jne. Kerrokset ovat 5 cm kokoisia, ellei toisin mainita. Maata ei seulottu.

Molemmista kohteista piirrettiin yleiskartta, johon on merkitty kaivetut alueet ja koeojat. Koordinaatit on ilmoitettu ETRS-TM35FIN tasokoordinaatteina. Rakenteista piirrettiin yksityiskohtakarttoja. Kohteista otettiin sekä mustavalko- että digitaalikuvia.

5.1. HARJULA

Harjulan kohde käsitti kolme peltoa, jotka tässä tutkimuksessa nimettiin pelloiksi A, B ja C. Idempänä oleva pelto oli A ja lännempi oli B. Niiden välissä oli koivukuja. Peltojen A ja B eteläpuolella on valtatie 5. Pelto C oli pelto A:n ja Harjulan taloon menevän tien pohjoispuolella. Harjulan talon pihapiiri ja rakennukset ovat suojeltuja kohteita ja jäävät kaava-alueen ulkopuolelle.

Harjulan peltojen koillis- ja itäpuolella kaava-alueeseen kuuluu maita, jotka ovat olleet läjitysalueina liikenneympyrää ja uusia teitä tehtäessä. Tämän alueen inventointi (alue K 57) kuului tutkimussuunnitelmaan, mutta sitä ei voitu tehdä, koska se oli jo tuhoutunut paikalle tultaessa.

Harjulan kohdalla tutkittava alue oli niin laaja, ettei koko aluetta pystytty kaivamaan edes kaivinkoneella. Tämän takia alue tutkittiin kaivamalla sinne koeojia. Tärkeimpiin kohtiin avattiin kuitenkin alueet. Petro Pesosen vuonna 2009 löytämän rakenteen ympärille tehtiin laaja alue, joka nimettiin alueeksi 1. Se on pellon A luoteisosassa. Alueen 1 koko oli noin 20 x 30 m. Pellolle A kaivettiin 6 pitkä ojaa pellon pituussuuntaan ja yksi poikittainen oja pellon länsipäähän aivan koivukujan viereen. Ojien numerointi on pohjoisesta etelään, alkaen ojasta 1, joka on aivan Harjulan taloon menevän tien vieressä.

Pellon B pohjoisosaan tehtiin alue 2, koska metallinpaljastin antoi täällä runsaasti merkkejä mahdollisista löydöistä. Alueen 2 koko oli 20 x 10 m. Muualla katsottiin, että koeojat olisivat riittävä tutkimustapa. Pellolle B tehtiin lisäksi neljä vanhan pihatien suuntaista koeojaa (koeojat 7–10) ja näistä lännemmäksi neljä pienempää koeojaa toiseen suuntaan (koeojat 11–14). Pellolle C tehtiin kaksi koeojaa, jotka olivat numerot 15 ja 16.

Koeojat Harjulan alueella olivat 120 cm levyisiä ja niiden väliin jätettiin noin 3 m levyinen kulkureitti kaivinkoneelle.

Alueet ja koeojat kaivettiin siten, että peltomultakerros poistettiin kaivinkoneella, jonka jälkeen alue käytiin läpi uudelleen metallinpaljastimella. Tämän jälkeen pienet anomaliat dokumentointiin ja kaivettiin lapiolla ja lastalla pois. Pienet anomaliat merkittiin ainoastaan yleiskarttaan. Suurimmista ja selkeämmistä piirrettiin yksityiskohtakartat (rakenne 1 ja hiililäikkä).

Harjulan alueelle yritettiin luoda sama koordinaatisto, jota käytettiin Petro Pesosen kaivauksilla vuonna 2009. Tämä ei onnistunut täydellisesti, koska vuoden 2009 kaivauskertomuksessa ei ollut laitettu kiinnityskohteita koordinaatistoon. Apuna käytettiin vuoden 2009 yleiskarttaa ja siinä olleita rakennuksia. Suunnat on tehty pääilmansuuntien mukainen ja ne on mitattu bussolilla. Koordinaatistossa x kasvoi pohjoiseen ja y itään. Kohteista piirrettiin yleiskartta ja yksityiskohtakarttoja.

Vaaituskojetta käytettiin kaivauksella rakenteiden vaaitukseen. Valtakunnallinen korkeuskiintopiste sijaitsi valtatie 5 lähellä, Harjulan vanhan risteyksen itäpuolella (kp 560, P= 6841379.716, I=517857.401, z= 91.486 m mpy putken pään korko). Tätä käytettiin myös kaivausten korkeuspisteenä.

5.2. NÄREPELTO

Närepellon rautakautista kalmistoa päätettiin tutkia kaivamalla koneella alueita, ei koeojia, koska ruumishaudat olisivat voineet jäädä ojien väliin ja näin ollen huomaamatta. Peltomultakerros kaivettiin 10 cm kerroksina ja jokaisen kerroksen välissä maaperä tutkittiin metallinpaljastimella. Alueita suunniteltaessa jouduttiin ottamaan huomioon se, että talon lähellä oli viemäreitä ja muita rakenteita, joita jouduttiin kiertämään.

Närepellolle tehtiin kaksi aluetta, jotka valittiin sekä arkeologisten seikkojen vuoksi että käytännöllisten syiden vuoksi. Alueiden suunnittelussa jouduttiin ottamaan huomioon viemärointi, likakaivo ja kotieläimet. Alue 1 tehtiin hevoshaan ulkopuolelle. Se oli kooltaan 286 m². Se tehtiin koko peltoalueen poikki koillis-lounas-suuntaisena. Pihatien lähellä alue laajeni. Alue 2 tehtiin

hevoshakaan, joka oli yhä käytössä. Koska kulkureittiä sinne ei haluttu tuhota, niin osa alueesta jätettiin tutkimatta. Alue 2 oli kooltaan 314 m².

Närepellon alueelle ei luotu koordinaatistoa, koska kaikki kyntökerroksen alapuolella olleet ilmiöt osoittautuivat resenteiksi. Korkeus tuotiin samasta korkeuspisteestä, jota käytettiin Harjulan kaivauksilla. Närepellon oma korkeuspiste laitettiin Närepellon talosta koilliseen olevalle viemärikaivon kohdalle. Närepellon kaivauksilla korkeutta käytettiin peltomultakerroksen alapuolella olevien ilmiöiden vaaitsemiseen. Kaikki kyntökerroksen alapuolella olevat ilmiöt dokumentointiin, jonka jälkeen ne kaivettiin kerros kerrokselta lastalla puhtaaseen pohjamaahan saakka.

6. TUTKIMUKSET JA HAVAINNOT

6.1. HARJULA

Pelto A

Alueen 1 maaperä oli hiekkaa ja moreenia. Alueella oli paljon suuria yli metrin läpimitaltaan olevia kiviä, jotka vaikeuttivat kaivinkoneen työskentelyä. Suurten kivien takia aluetta ei pysty kaivamaan tasaisesti vaan se jäi kumpuilevaksi. Kiviä oli tasaisesti joka puolella mäen korkeimmalla kohdalla.

Pellon korkeimmalla kohdalla eli sen länsiosassa maaperä koeojissa oli hiekkaa ja moreenia, keskiosassa maaperä oli hiekkaa, joka muuttui vähitellen siltiksi ja lopulta pellon itäosassa saveksi. Valtatien 5 lähellä pellon keskivaiheilla pellolle oli tuotu täytesoraa. Rinteen alaosassa lähellä uutta liikenneympyrää oli läjitetty maata pellon päälle noin 50 cm paksu kerros. Peltomultakerroksen syvyys vaihteli 10–35 cm. Paksuin kerros oli mäen päällä.

Koeojissa 1, 2 ja 3 havaittiin puhtaassa maassa pyöreän tai soikion muotoisia likamaa/multaläikkiä. Ne olivat löydöttömiä, eikä niissä ollut rakenteita. Ne ovat todennäköisesti syntyneet pellolla olevien kivien kohdille siten, että multaa on valunut vähitellen kivien reunoja pitkin syvemmälle, varsinkin silloin kun kyntäminen liikuttaa kiviä. Nämä läikät on merkitty yleiskarttaan. Useiden koeojien pohjalla havaittiin aikaisemmin kaivettuja oja.

Rakenne 1 ja hiililäikkä

Ainoa selkeä rakenne Harjulan kohteesta löydettiin alueelta 1 läheltä Petro Pesosen kaivamaa rakennetta. Tämä nimettiin rakenteeksi 1, sen lähellä oli myös hiililäikkä. Varsinkin hiililäikkä muistuttaa Pesosen kaivamaa.

Rakenne 1 oli tasossa 0 noin 2 x 2 x 1,5 m kokoinen ja hiililäikkä oli 1,5 m x 60 cm kokoinen. Hiililäikkä oli rakenteesta 1 noin puoli metriä itään, kartta s. 33.

Rakenne 1 muodostui tasossa 0 tummasta likamaasta, jossa oli pölymäistä laastin tai betonin tapaista ainetta. Tämän aineen ajateltiin aluksi olevan peräisin tiestä, mutta se jatkui huomattavasti tietä syvemmälle. Kerroksessa 0 havaittiin myös kiviä, joiden päällä oli puuta, jossa oli kiinni tehdasvalmisteisia nauvoja. Puuta ja nauvoja oli kerroksessa 0–2. Tasossa 1 rakenne oli selkeämpi, se oli lähinnä kolmion muotoinen tumma likamaa-alue, jonka keskelle oli aseteltu kiviä. Tummassa likamaassa oli vielä jonkin verran jäljellä pölymäistä maata. Kerroksessa 2 rakenne selkiytyi, tosin sekoittunutta maata oli vielä jonkin verran jäljellä.

Tämän jälkeen kaivettiin kolmas kerros, jonka jälkeen rakenne dokumentointiin uudestaan, katso kartta s. 35. Kolmannessa kerroksessa ei ollut enää sekoittunutta maata vaan rakenne muodostui tummasta likamaasta, jossa oli erikokoisia kiviä, joista osa oli rapautuneita. Kiviä oli enemmän kuin aikaisemmin. Tämän jälkeen rakenne kaivettiin ilmiönä puhtaaseen pohjamaahan saakka. Se oli yllättävän syvä, kerroksesta 0 se jatkui noin 50 cm syvyyteen, tosin tällöin jäljellä oli vain kapea likamaajuova suuren kiven ympärillä. Kerroksesta 10 löytyi vielä rautakauden tyyppin saviastianpala.

Rakenteen 1 profiilia ei pystytty suoristamaan täysin, koska ei haluttu rikkoa uutta tietä. Se menee niin lähelle nykyistä tietä, varsinkin koordinaattien y=312–313 kohdalla, että tien leikkaus alkoi näkyä profiilissa. Tämän takia se on myös hieman vinossa koordinaatistoon nähden. Kivi, joka näkyy jo tasossa 3, suurenee ja täyttää melkein koko profiilin, katso kartta s. 36.

Rakenne 1 oli jäänyt osittain Harjulan talolle menevän tien alle. Se voisi olla talon nurkka ja suuri kivi talon perustuskivi. Jos kivien päältä löydetty puu ja tehdasvalmisteiset naulat ovat osa rakennetta, niin se on resentti. On kuitenkin mahdollista, etteivät ne kuulu siihen. Tällöin olisi mahdollista, että rakenne 1 kuuluisi Petro Pesosen kaivamaan rakenteeseen. Nyt kaivettu rakenne olisi mahdollisesti talon nurkka ja Pesosen kaivama rakenne osa kellaria. Rautakauden tyylin saviastianpala kerroksesta 10 viittaa vielä vanhempaan aikaan. Valitettavasti rakenteesta ei saatu hyvää materiaalia radiohiiliajoitusta varten.

Rakenteesta 1 noin puoli metriä itään oli hiililäikkä. Siitä on piirretty yksityiskohtakartta multakerroksen poistamisen jälkeen, jolloin se oli tasossa 1 yhdessä rakenteen 1 kanssa. Se oli muodoltaan pitkänomainen ja hiukan kaartuva. Siinä oli voimakas tumma likamaa, jossa oli suuria hiilenpalasia. Kerroksessa 1 likamaa oli voimakkaampaa ja hiilenpalaset suurempia. Tämän jälkeen hiililäikkä kaivettiin ilmiönä pohjaan. Sen pohjalla oli kuusenoksia ja havunneulasia. Läikän syvyys oli 9–17 cm. Myös Petro Pesosen kaivamassa kuopassa, joka oli varsinaisen rakenteen vieressä, oli pieniä kuusenoksia ja havunneulasia. Havuja on käytetty aikaisemmin lannan jatkeena ja kuivikkeena.

Havujen käyttäminen lannan jatkeena eräänlaisena ”apulantana” on suomalainen keksintö. Kuusenoksat katkottiin hakopölkyn päällä vaaksan mittaisiksi. Lounaissuomalainen hakokirves muistutti hahmoltaan piilua, eteläkarjalainen puukkoa ja savolais-pohjalainen vesuria. Hakojen pieneminen oli tavallisesti eläkevaarin tehtäviä mikäli hänenlaisensa henkilö talouteen kuului.

Lounais-Suomen rannikon puulattianavetta-alueella rakennettiin jo 1600-luvulla navettojen eteen hakotarhoja karjan kuivaksi oleskelualueeksi, johon talvilantakin kerättiin ja jossa joukkoon sekoitettiin suomaata, savea, sammalta yms. Syksyllä tarha kasattiin eli nostettiin isoksi tunkioksi. Maapermantonavetoissa lanta säilytettiin koko talvikuokintakauden karjan alla vain havunpätkiä kuivikkeeksi lisäten. (Helsingin yliopiston internetsivut/humanistinen tiedekunta/kulttuurien tutkimuksen laitos/kansatiede: Historiallinen maatalous > Maanviljely > Peltoviljely > Lannoitus). Tällä kohtaa peltoa saatiin Karjalaisen vuoden 2009 tehdyssä fosfaattikartoituksessa korkeampia fosfaattiarvoja.

Pelto B

Pellolla B maaperä oli hiekkaa ja hiesua. Korkeimmalla kohdalla oli hiekkaa, lännessä, jossa rinne laskeutui Holminojaa kohti, hiekka muuttui vähitellen siltiksi. Lännessä maaperä oli savea. Pellolle B avattiin alue 2 kohtaan, jossa metallinpaljastin havaitsi runsaasti metallia, katso kartta s. 32. Sieltä löytyi suuri määrä rautakuonaa, joiden joukossa oli kakkumaisen muotoisia kappaleita, jotka

viittaavat raudanvalmistukseen. Kaikki kuona tuli kuitenkin peltomultakerroksesta, jonka alapuolella oli puhdasta maata, mitään rakenteita ei havaittu. Jos tässä kohtaan on ollut raudanvalmistusta, niin rakenteet ovat tuhoutuneet. On kuitenkin mahdollista, että raudanvalmistusta on ollut lähistöllä tai sitten kuona on tuotu muualta alueelle. Pellon B koeojissa ei havaittu rakenteita.

Pelto C

Pelto C oli kesantona. Täältä ei ole aikaisemmin löytynyt mitään esihistoriaan viittaavaa, mutta koska alue on melko lähellä Petro Pesosen löytämää rakennetta, tänne kaivettiin koneella kaksi koeojaa. Maaperä koeojissa oli multakerroksen alapuolella savea. Koeojassa 16 havaittiin multakuoppa, josta löytyi kuitenkin ainoastaan moderneja tavaroita. Kuoppaa ei dokumentoitu.

6.2. NÄREPELTO

Alue 1 ja 2

Närepellon tutkimusalue oli pelto, joka sijaitsi Närepellon talon länsi- ja lounaispuolella. Pelto oli tutkimushetkellä niittynä ja hevosaitauksena. Kaivetulla alueella multakerros oli 25–40 cm. Maaperä multakerroksen alapuolella oli erittäin hienoa hiekkaa, joka muuttui hiesuksi rinteeseen keskivaiheilla ja melkein saveksi alarinteessä.

Peltomultakerroksesta saatiin useita rautakauden/varhaiskeskiajan löytöjä, jotka viittaavat vahvasti siihen, että nyt tutkitulla alueella on ollut ruumiskalmisto tai asuinpaikka. Kalmisto on todennäköisempi vaihtoehto. On myös mahdollista, että ruumiskalmisto on nyt tutkitun alueen läheisyydessä ja löydöt ovat kulkeutuneet sinne kyntämisen tai muun maankäytön yhteydessä. Tosin nykytutkimuksen mukaan löydöt eivät liiku suuria matkoja kyntämisen johdosta.

Peltomultakerroksen alapuolella alueen 1 itäosassa havaittiin likamaa, joka muistutti haudanpohjaa. Tämä nimettiin rakenteeksi 1. Tasossa 0 se oli soikean muotoinen alue, josta lähti kapea alue likamaata häntänä ylöspäin, katso kartta s. 39. Tämän hännän kanssa alueen pituus oli noin metrin ja leveys 30 cm. Tasossa 1 likamaan kohdalta löytyi hevosenkengännaula ja rautaesine, katso kartta s. 40. Tasossa 2 likamaa-alue oli pienentynyt, sen koko oli tällöin noin 60 x 20 cm. Tasossa 3 likamaa-alue oli suurimmaksi osaksi kadonnut, katso kartta s. 41. Pieni osa likamaasta jatkui kuitenkin noin 35 cm syvyyteen saakka. Noin 20 cm syvyydestä löytyi moderneja tavaroita.

Alueen 1 keskivaiheilla rinteeseen puolivälissä havaittiin pienellä alueella auranjälkiä. Tämä kohta on merkitty Närepellon yleiskartassa kohdaksi 2. Auranjäljet olivat ristikkäin toisiinsa nähden. Ne kaivettiin pelkällä, mutta löytöjä, kuten siemeniä, niistä ei saatu. Peltomultakerroksen paksuus tässä kohtaan oli noin 30–35 cm. Maaperä oli vaaleaa silttiä. Yleensä peltomultakerros on pitkään käytetyillä pelloilla paksumpi kuin täällä ja auranjälkiä on enemmän, joten kyse on todennäköisesti melko uusista auranjäljistä.

Alueella 2 havaittiin kyntökerroksen alapuolella lika/multa-alue, joka merkittiin yleiskarttaan rakenteeksi 3. Se oli epämääräisen muotoinen ja noin metrin läpimitaltaan. Kerroksessa 1 ilmiöstä löydettiin rautakuonaa ja rautanaula. Ilmiötä kaivettaessa siitä löytyi kuitenkin ruohoa ja modernia tavaraa. Tämän takia siitä ei piirretty muita tasoja kuin taso 0, katso kartta s. 42. Ilmiö meni tasosta 0 noin 35 cm syvyyteen.

Valitettavasti multakerroksen alapuolella olevat ilmiöt/likamaat 1–3 osoittautuivat resenteiksi, joten nyt kaivetuilla alueilla kalmisto on todennäköisesti tuhoutunut tai sitten löydöt ovat kulkeutuneet sinne ympäristöstä.

7. LÖYDÖT

7.1. HARJULA

Harjulan löydöt on luetteloitu numerolla KM 38849:1–24 (diar. 9.8.2011) ja talletettu Museoviraston arkeologisiin kokoelmiin. Löydöt on luetteloinut Ulla Moilanen. Harjulan pelloilta saatiin pintapoiminnassa vain muutama 1900-luvun esine. Näitä löytöjä ei otettu mukaan.

Pelto A

Pellon A kyntökerroksesta löytyi puna- ja kivisavikeramiikkaa, veitsi, sirppi, metalliesineen katkelma, palanutta luuta ja palanutta savea. Keramiikka on todennäköisesti 1800-luvulta. Veitsi, sirppi, palanut luu, palanut savi ja osa punasavikeramiikasta voivat olla keskiaikaisia.

Rakenne 1

Rakenteesta 1 löytyi kerroksesta 0 kaksi rautanaulaa ja hiukan puuta kivien päältä. Naulat näyttävät tehdasvalmisteisilta. Lisäksi kerroksista 3 ja 10 löytyi rautaesineen katkelmat, jotka voivat olla saranaraudasta. Kerroksesta 10 löytyi myös pieni pala keramiikkaa, joka näyttää rautakautiselta.

Löytöjen perusteella rakenteen ajoittaminen on erittäin vaikea. Naulat näyttäisivät olevan tehdasvalmisteisia, mutta ne tulivat osittain sekoittuneesta kerroksesta. Kerroksesta 10 saatu saviastianpala taas viittaa jopa rautakauteen.

Pelto B

Pelloilta B löytyi kvartsi, vyönsolki ja rautakuonaa. Kaikki löydöt tulivat kyntökerroksesta. Kvartsia lukuun ottamatta löydöt tulivat alueelta 2, kohdasta, joka oli läpimitaltaan noin 10 m. Osa kuonasta oli kakkumaista raudanvalmistuskuonaa. Tässä kohtaa kyntökerroksen alapuolella ei kuitenkaan havaittu rakenteita.

Harjulan löytötaulukko

Löydöt	pelto A kpl	rakenne kpl	pelto B kpl
keramiikka ja savi			
punasavikeramiikka	8		
kivisavikeramiikkaa	1		
rautakautinen keramiikka		1	
palanutta savea	1		
metalliesineet			
nauloja		2	
metalliesineitä/saranoita?		5	
avaimen katkelmia		1	
veitsi	1		
sirppi	1		
vyönsolki			1
metalliesineen katkelmia	1		
muut			
kuonaa			42
kuonaa?	1		
kvartsi			1
palanutta luuta	1		

7.2. NÄREPELTO

Närepellon löydöt on luetteloitu numerolla KM 38834:1–27 (diar. 5.7.2011) ja talletettu Museoviraston arkeologisiin kokoelmiin. Löydöt on luettellonut Ulla Moilanen.

Rakenne 1

Rakenteesta 1 löytyi hevosenkengännaula ja rautavarras, jossa oli puunjäänteitä (KM38834:1 ja 2). Näitä esineitä on vaikea ajoittaa, mutta todennäköisesti rautavarras ei ole kovin vanha. Rakenteesta otettiin talteen hiiltä kolmannelta kerroksesta. Syvemmältä löytyi moderneja tavaroita, joita ei otettu mukaan.

Rakenne 3

Rakenteesta 3 löytyi rautaesine tai sen kappale, joka oli korrodoitunut tunnistamattomaksi (KM38834:4). Syvemmältä löytyi moderneja tavaroita, joita ei otettu mukaan.

Muut löydöt

Muut löydöt tulivat kyntökerroksesta lähinnä pellon korkeimmalta kohdalta alueelta 2. Löytöjä olivat lyijysinetti, mahdollinen rautaneula, kaksi metallinappia, kelloriipus, jääkenkä, vyönsolki, taottu rautanaula, panssarinuolenkärki, 2 tulusrauta, 2 veistä, hevosenkengän katkelma, kuona, palanut savi, mahdollinen nuolenkärki, sulanut lasi, 4 rautaesineitä tai sen katkelmaa ja kaksi metalliesineen katkelmaa.

Noin 1800–1900 -luvun löytöjä ovat lyijysinetti (KM 38834:6) ja molemmat napit (KM 38834:9 ja 10). Tosin nappi (KM 38834:10) voi olla myös vanhempi, koska kohoumassa olevat reiät ovat epäsäännöllisiä ja siten ne eivät ole todennäköisesti tehdasvalmisteisia. Myös mahdollinen vyönsolki (KM 38834:13) on niin hyvin säilynyt, ettei se todennäköisesti ole rautakautinen. Tyypiltään se voi olla melkein minkä ikäinen tahansa.

Varmuudella rautakauden lopun/varhaiskeskiaikaisia esineitä ovat kelloriipus (KM 38834:11), panssarinuolenkärki (KM 38834:17), tulusrauta (KM 38834:18), tulusrauta (KM 38834:19) ja nuolenkärki? (KM 38834:25).

Mahdollisesti rautakauden lopun/varhaiskeskiaikaisia esineitä ovat hevosenkenkänaula (KM 38834:1), jääkenkä (KM 38834:12), rautaneula? (KM 38834:8), taottu rautanaula (KM 38834:15), veitsi (KM 38834:20), hevosenkengän katkelma (KM 38834:21) ja veitsi (KM 38834:22). Nämä esinetyypit ovat pysyneet rautakaudesta 1800-luvulle niin samanlaisina, että niiden tarkka ajoittaminen on hyvin vaikeaa, usein mahdotonta. Tunnistamattomien rauta- ja metalliesineiden (KM 38834:5,7, 14, 16 ja 27) ajoittaminen on vielä hankalampaa, mutta ainakin osa näistä voisi olla jo rautakauden lopulta. Tämä pitää paikkansa myös kuonan (KM 38834:23), sulaneen lasin (KM 38834:26) ja palaneen saven (KM 38834:24) suhteen.

Levintä

Närepellon löydöistä on tehty levintäkartta, s. 38. Sen mukaan löytöjä olisi enemmän alueella 2 kuin alueella 1. Alueella 1 löytöjä ei tullut enää rinteän alaosaan (lännessä). Tämä voi kuitenkin olla harhaa, koska rinteän alaosaan alue oli kapeampi kuin yläosassa. Kaivausalueet olivat kuitenkin liian pieniä, että löytöjen levinnästä ei voi varmuudella päätellä mitään. Vaikuttaisi kuitenkin siltä, että löydöt keskittyisivät 90 m korkeuskäyrän ympärille ja yläpuolelle. Maaperän muuttuminen alarinteessä savimaisemmaksi tukee kuitenkin tätä käsitystä.

Taulukko Närepellon löydöistä

Löydöt	kpl
metalli yhteensä	24
veitsi	2
tulusrauta	2
panssarinuolenkärki	1
kelloriipus	1
jääkenkä	1
hevosenkengän katkelma	1
nuolenkärki?	1
rautaesine tai sen katkelma	4
hevosenkengännaula	1
rautavarras	1
nuolenkärki?	1
vyönsolki?	1
rautaneula?	1
rautanaula	1
metallinen nappi	2
lyijysinetti	1
metalliesineen katkelma	2
muut yhteensä	3
sulanut lasi	1
kuona	1
palanut savi	1

8. YHTEENVETO

Harjulan asuinpaikalta pellolta A löytyi rakenne ja hiililäikkä, joka sijaitsevat hyvin lähellä Petro Pesosen vuonna 2009 tutkimia ja voivat olla samanikäisiä. Pesosen rakenteesta on radiohiiliajoitus (1477–1643 calAD). Nyt kaivetun rakenteen yläkerroksista, jotka olivat vielä hieman sekoittuneita, löytyi tehdasvalmisteisia nauvoja ja puuta, jotka viittaavat 1900-lukuun. Rakenteen alaosasta löytyi taas saviastianpala, joka on tyypiltään rautakautinen. Valitettavasti tästä rakenteesta ei saatu materiaalia radiohiiliajoitusta varten.

Pellon B pohjoisosasta kyntökerroksesta löytyi pieneltä alueelta paljon kuonaa, joista osa oli kakkumaisen muotoista raudanvalmistuskuonaa. Kyntökerroksen alapuolella maa oli puhdasta, mitään merkkejä rakenteista ei havaittu.

Harjulan peltojen koillis- ja itäpuolella kaava-alueeseen kuuluu maita, jotka ovat olleet läjitysalueina liikenneympyrää ja uusia teitä tehtäessä. Tämän alueen inventointi (alue K 57) kuului tutkimussuunnitelmaan, mutta sitä ei voitu tehdä, koska se oli jo tuhoutunut paikalle tultaessa.

Närepellon alueen kyntökerroksesta saatiin löytöjä, jotka ovat tyypillisiä ruumiskalmistoille. Valitettavasti kyntökerroksen alapuolella ei ollut merkkejä haudoista. Joko haudat ovat tuhoutuneet vähitellen kyntämisen tai muun maankäytön vuoksi, tai ne ovat olleet nyt kaivetun alueen ulkopuolelle ja löydöt ovat vain kulkeutuneet tutkitulle alueelle. Haudat eivät kuitenkaan voi olla kovin kaukana nyt tutkitusta alueesta.

Harjulan kohde saatiin tutkittua kokonaan ja se voidaan siirtää luokkaan 3. Närepellon alueesta saatiin vain pieni osa tutkittua. Myöskään Närepellon muinaisjäännöksen laajuutta ei voida varmuudella sanoa. On mahdollista, että muinaisjäännös sijoittuu 90 m korkeuskäyrän ympärille ja yläpuolelle, mutta ainakin harrastajat ovat saaneet löytöjä myös alemmaa rinteestä.

LÄHTEET JA KIRJALLISUUS

Karjalainen, Taisto 1990: inventointi ja fosfaattikartoitus 1990/Museoviraston arkisto
 Pesonen, Petro: Historiallisen ajan kohteen kaivaus 2009/Museoviraston arkisto
 Poutiainen, Hannu: Mikkeli Visulahti kaava-alueen prospektointi touko-kesäkuussa 1993/Museoviraston arkisto
 Torvinen, Markku: Mikkeli Visulahti koekaivaus 29.5–30.6.1978/Museoviraston arkisto

Museoviraston muinaisjäännösrekisteri:

Arkeologiset tutkimusraportit, rekisteri ja mikrofilmit./Muinaisjäännösrekisteri

Kartat:

Maanmittaushallitus C53 2/1-65 isojakokartta v.1834–1848. Kansallisarkisto. Helsinki.

Maanmittaushallitus C53:2/66–68 Visulahti; N:o 3 Aputalo, RN:o 3:1-2 lohkominen (rajakartta) v.1901. Kansallisarkisto. Helsinki.

Kirjalliset lähteet:

Alanen, Timo & Kepsu, Saulo. *Kuninkaan kartasto Suomesta 1776-1805*. Suomalaisen kirjallisuuden seura. Helsinki 1989.

Harju, Erkki-Sakari toimittanut. *Sprengtportenin Savon kartasto. Kuninkaan kartastot*. Suomen Kirjallisuuden Seura. AtlasArt. Helsinki. Porvoo 2011.

Harju, Erkki-Sakari ja Lappalainen, Jussi, toimittaneet. *Kuninkaan tiekartasto Suomesta 1790*. Suomen Kirjallisuuden Seura. AtlasArt. Helsinki. Riika 2010.

Suomen asutus 1560-luvulla. Suomen historiallinen seura. Käsikirjoja VII. Pohjoismaisen autiotilatutkimuksen Suomen jaosto. Forssa 1973.

Wirilander, Hannele 1982. *Mikkelin pitäjän historia vuoteen 1865*. Mikkeli.

Kansallisarkiston digitaaliarkisto

<http://digi.narc.fi/digi/>

Suomen asutuksen yleisluettelo

Helsingin yliopiston internetsivut/humanistinen tiedekunta/kulttuurien tutkimuksen laitos/kansatiede: Historiallinen maatalous > Maanviljely > Peltoviljely > Lannoitus.

Mustavalkokuvalettelu F 146597:1–7 Mikkelin Harjula. Kuvannut Kreetta Lesell

Kuvan numero	Aihe	Aiheen paikat	Tekijä	Mitat
F146597:1	Yleiskuva asuinpaikasta. Pohjoisesta.	Mikkeli, Harjula	kuvaaja: Kreetta Lesell	24 x 36 mm
F146597:2	Hiililäikkä tasossa 1. Eteläkaakosta.	Mikkeli, Harjula	kuvaaja: Kreetta Lesell	24 x 36 mm
F146597:3	Rakenne 1 tasossa 0. Rakenteessa näkyy puuta ja vaaleaa pölymäistä laastin tapaista ainetta. Eteläkaakosta.	Mikkeli, Harjula	kuvaaja: Kreetta Lesell	24 x 36 mm
F146597:4	Rakenne 1 tasossa 1. Likamaaläikkä muodostaa kulman. Läikässä on paljon aseteltuja kiviä, joista osa on rapautuneita. Pölymäinen aine on lähes kadonnut. Eteläkaakosta.	Mikkeli, Harjula	kuvaaja: Kreetta Lesell	24 x 36 mm
F146597:5	Rakenne 1 tasossa 2. Likamaaläikkä muodostaa kulman. Kiviä on aikaisempaa enemmän, osa niistä on rapautuneita. Eteläkaakosta.	Mikkeli, Harjula	kuvaaja: Kreetta Lesell	24 x 36 mm
F146597:6	Rakenne 1 tasossa 3. Likamaaläikkä on pienentynyt. Kivet ovat tiheämmässä, osa niistä on rapautuneita. Eteläkaakosta.	Mikkeli, Harjula	kuvaaja: Kreetta Lesell	24 x 36 mm
F146597:7	Rakenteen 1 profiili. Profiilissa näkyy suuri kivi, joka on näkynyt hiukan jo tasossa 3. Kiven päällä on toinen kerros pölymäistä ainetta. Mahdollinen peruskivi. Eteläkaakosta.	Mikkeli, Harjula	kuvaaja: Kreetta Lesell	24 x 36 mm

Mustavalkokuvalettelu F 146596:1 Mikkelin Näreperlo. Kuvannut Kreetta Lesell

Kuvan numero	Aihe	Aiheen paikat	Tekijä	Mitat
F146596:1	Yleiskuva rautakautisesta ruumiskalmistosta. Muinaisjäännösrekisterissä kohde on koivukujan länsipuolella talojen lähellä. Eteläkaakosta.	Mikkeli, Näreperlo	kuvaaja: Kreetta Lesell	24 x 36 mm

Digitaalikuvaluettelo DG2061:1–10. Mikkeli Harjula Kuvannut Kreetta Lesell

Kuvan numero	Aihe	Aiheen paikat	Tekijä	Mitat
DG2261:1	Yleiskuva asuinpaikasta. Kaivinkone alueella 1. Pohjoisesta.	Mikkeli, Harjula	kuvaaja: Kreetta Lesell	4272 x 2848 pixel
DG2261:2	Lika/multaläikkiä koeojassa 1. Pohjoisesta.	Mikkeli, Harjula	kuvaaja: Kreetta Lesell	4272 x 2848 pixel
DG2261:3	Yleiskuva asuinpaikasta. Aikaisemmin löydetty ja tutkittu rakenne on tien alla. Sen läheltä löytyi rakenne ja hiililäikkä, jota kuvassa kaivetaan. Luoteesta.	Mikkeli, Harjula	kuvaaja: Kreetta Lesell	4272 x 2848 pixel
DG2261:4	Hiililäikkä tasossa 1. Eteläkaakosta.	Mikkeli, Harjula	kuvaaja: Kreetta Lesell	4272 x 2848 pixel
DG2261:5	Rakenne 1 tasossa 0. Rakenteessa näkyy puuta ja vaaleaa pölymäistä laastin tapaista ainetta. Eteläkaakosta.	Mikkeli, Harjula	kuvaaja: Kreetta Lesell	4272 x 2848 pixel
DG2261:6	Rakenne 1 tasossa 0 ja hiililäikkä tasossa 1. Rakenne 1 ja hiililäikkä ovat lähellä toisiaan. Eteläkaakosta.	Mikkeli, Harjula	kuvaaja: Kreetta Lesell	4272 x 2848 pixel
DG2261:7	Rakenne 1 tasossa 1. Likamaaläikkä muodostaa kulman. Läkässä on paljon aseteltuja kiviä, joista osa on rapautuneita. Pölymäinen aine on lähes kadonnut. Eteläkaakosta.	Mikkeli, Harjula	kuvaaja: Kreetta Lesell	4272 x 2848 pixel
DG2261:8	Rakenne 1 tasossa 2. Likamaaläikkä muodostaa kulman. Kiviä on aikaisempaa enemmän, osa niistä on rapautuneita. Eteläkaakosta.	Mikkeli, Harjula	kuvaaja: Kreetta Lesell	4272 x 2848 pixel
DG2261:9	Rakenne 1 tasossa 3. Likamaaläikkä on pienentynyt. Kivet ovat tiheämmässä, osa niistä on rapautuneita. Eteläkaakosta.	Mikkeli, Harjula	kuvaaja: Kreetta Lesell	4272 x 2848 pixel
DG2261:10	Rakenteen 1 profiili. Kivien alla on ollut suuri kivi, joka näkyy hiukan tasossa 3. Kiven päällä toinen kerros pölymäistä ainetta. Mahdollinen peruskivi. Eteläkaakosta.	Mikkeli, Harjula	kuvaaja: Kreetta Lesell	4272 x 2848 pixel

Digitaalikuvaluettelo DG2062:1–6 Mikkeli Näreperlo. Kuvannut Kreetta Lesell

Kuvan numero	Aihe	Aiheen paikat	Tekijä	Mitat
DG2262:1	Yleiskuva rautakautisesta ruumiskalmistosta. Muinaisjäännösrekisterissä kohde on koivukujan länsipuolella talojen lähellä. Eteläkaakosta.	Mikkeli, Näreperlo	kuvaaja: Kreetta Lesell	4272 x 2848 pixel
DG2262:2	Ristikkäisiä auranjälkiä. Eteläkaakosta.	Mikkeli, Näreperlo	kuvaaja: Kreetta Lesell	4272 x 2848 pixel
DG2262:3	Likamaaläikkä 1 tasossa 0. Likamaaläikkä muistuttaa haudan pohjaa. Eteläkaakosta.	Mikkeli, Näreperlo	kuvaaja: Kreetta Lesell	4272 x 2848 pixel
DG2262:4	Työkuva. Kaivinkone poistaa maata.	Mikkeli, Näreperlo	kuvaaja: Kreetta Lesell	4272 x 2848 pixel
DG2262:5	Likamaaläikkä 1 tasossa 1. Läikkä ei muistuta enää haudanpohjaa. Etelälounaasta.	Mikkeli, Näreperlo	kuvaaja: Kreetta Lesell	4272 x 2848 pixel
DG2262:6	Likamaaläikkä 1 tasossa 4. Etelästä.	Mikkeli, Näreperlo	kuvaaja: Kreetta Lesell	4272 x 2848 pixel

KARTTALUETTELO

Karttojen piirtäminen kentällä Kati Salo ja Ulla Moilanen. Digitointi Ulla Moilanen

Karttaote tutkituista asuinpaikoista, s. 5

Mikkeli, Harjula

Kartta 1. Yleiskartta, Mittakaava 1:1000, s. 32.

Kartta 2. Rakenne 1, taso 0. Mittakaava 1:20, s. 33.

Kartta 3. Rakenne 1 ja hiililäikkä, taso 1, Mittakaava 1:20, s. 34.

Kartta 4. Rakenne 1, taso 3. Mittakaava 1:20, s. 35.

Kartta 5. Rakenne 1, Länsiprofiili. Mittakaava: 1:10, s. 36.

Mikkeli, Närepelto

Kartta 1: Yleiskartta, Mittakaava 1:1000, s. 37.

Kartta 2: Löytöjen levintäkartta, Mittakaava 1:500, s. 38.

Kartta 3: Rakenne 1, taso 0, Mittakaava: 1:10, s. 39.

Kartta 4: Rakenne 1, taso 1, Mittakaava: 1:10, s. 40.

Kartta 5: Rakenne 1, tasot 2 ja 3, Mittakaava: 1:10, s. 41.

Kartta 6: Rakenne 3, taso 0, Mittakaava: 1:10, s. 42.

DG2261:1 Mikkeli Harjula

Yleiskuva asuinpaikasta. Kaivinkone alueella 1. Pohjoisesta.

DG2261:2 Mikkeli Harjula

Lika/multaläikkiä koejassa 1. Pohjoisesta.

DG2261:3 Mikkeli Harjula

Yleiskuva asuinpaikasta. Aikaisemmin löydetty ja tutkittu rakenne on tien alla. Sen läheltä löytyi rakenne ja hiililäikkä, jota kuvassa kaivetaan. Luoteesta.

DG2261:4 Mikkeli Harjula

Hiililäikkä tasossa 1. Eteläkaakosta.

DG2261:5 Mikkelä Harjula

Rakenne 1 tasossa 0. Rakenteessa näkyy puuta ja vaaleaa pölymäistä laastin tapaista ainetta. Eteläkaakosta.

DG2261:6 Mikkelä Harjula

Rakenne 1 tasossa 0 ja hiililäikkä tasossa 1. Rakenne 1 ja hiililäikkä ovat lähellä toisiaan. Eteläkaakosta.

DG2261:7 Mikkeli Harjula

Rakenne 1 tasossa 1. Likamaaläikkä muodostaa kulman. Läikässä on paljon aseteltuja kiviä, joista osa on rapautuneita. Pölymäinen aine on lähes kadonnut. Eteläkaakosta.

DG2261:8 Mikkeli Harjula

Rakenne 1 tasossa 2. Likamaaläikkä muodostaa kulman. Kiviä on aikaisempaa enemmän, osa niistä on rapautuneita. Eteläkaakosta.

DG2261:9 Mikkeli Harjula

Rakenne 1 tasossa 3. Likamaaläikkä on pienentynyt. Kivet ovat tiheämmässä, osa niistä on rapautuneita. Eteläkaakosta.

DG2261:10 Mikkeli Harjula

Rakenteen 1 profiili. Kivien alla on ollut suuri kivi, joka näkyy hiukan tasossa 3. Kiven päällä toinen kerros pölymäistä ainetta. Mahdollinen peruskivi. Eteläkaakosta.

DG2262:1 Mikkeli Närepelto

Yleiskuva rautakautisesta ruumiskalmistosta. Muinaisjäännösrekisterissä kohde on koivukujan länsipuolella talojen lähellä. Eteläkaakosta.

DG2262:2 Mikkeli Närepelto

Ristikkäisiä auranjälkiä. Eteläkaakosta.

DG2262:3 Mikkeli Närepelto

Likamaaläikkä 1 tasossa 0. Likamaaläikkä muistuttaa haudan pohjaa. Eteläkaakosta.

DG2262:4 Mikkeli Närepelto

Työkuva. Kaivinkone poistaa maata.

DG2262:5 Mikkeli Närepelto

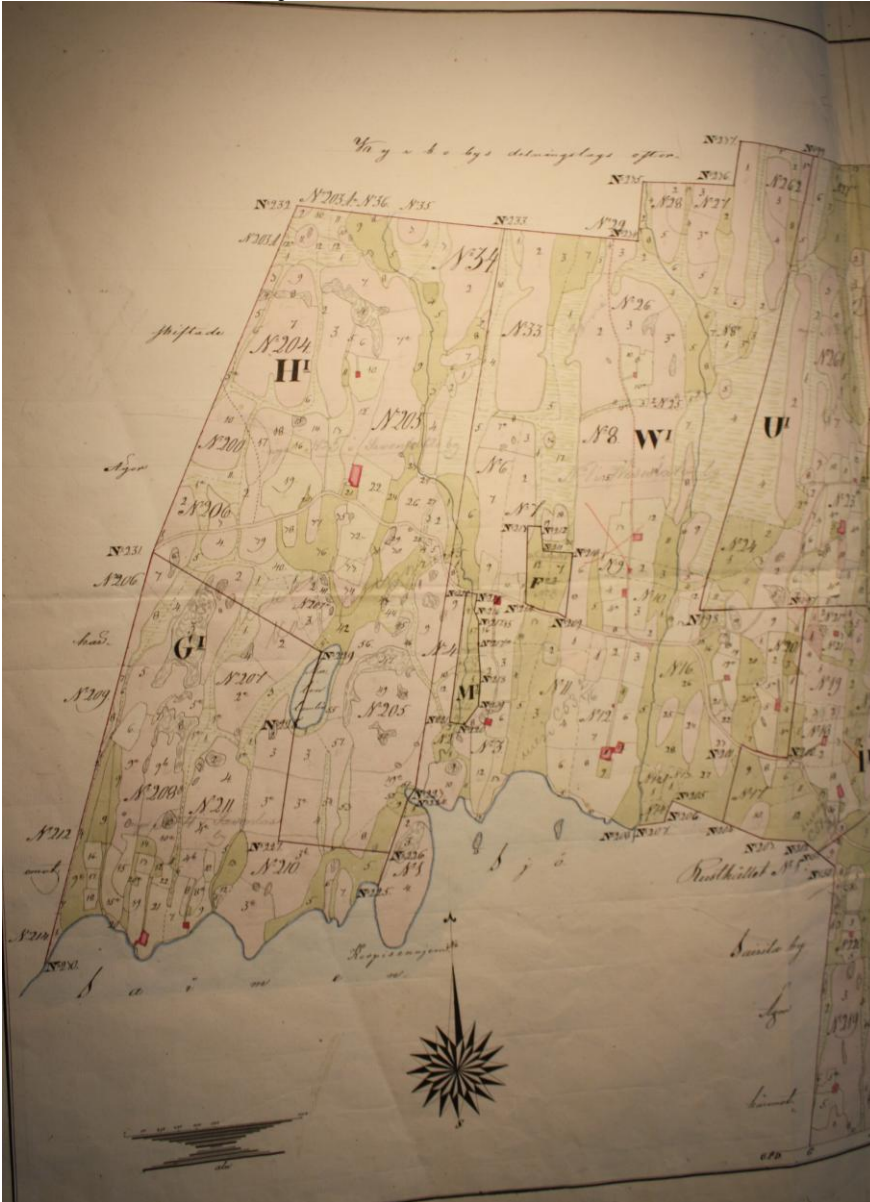
Likamaaläikkä 1 tasossa 1. Läikkä ei muistuta enää haudanpohjaa. Etelälounaasta.

DG2262:6 Mikkeli Närepelto

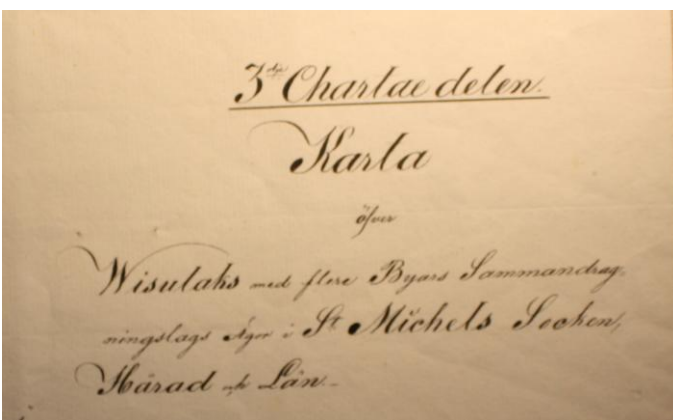

Likamaaläikkä 1 tasossa 4. Etelästä.

MMH C53 2/1-65 isojakokartta v.1834–1848

Maanmittaushallitus C53 2/1-65 isojakokartta v.1834–1848.

Yllä olevan kartan nimiö.

Mikkeli, Harjula 100002394

Kreetta Lesell 2011

Kartta 1: Yleiskartta

Piirtänyt: Kati Salo

Digitoinut: Ulla Moilanen

1:1000

(50 m)

□ Pello

Savi Maaperä peltomultakerroksen alla

▒ Kaivausalueet

● Likamaa-alue rikastumiskerroksessa

R1 Rakenteen numero, ks. erillinen kartta

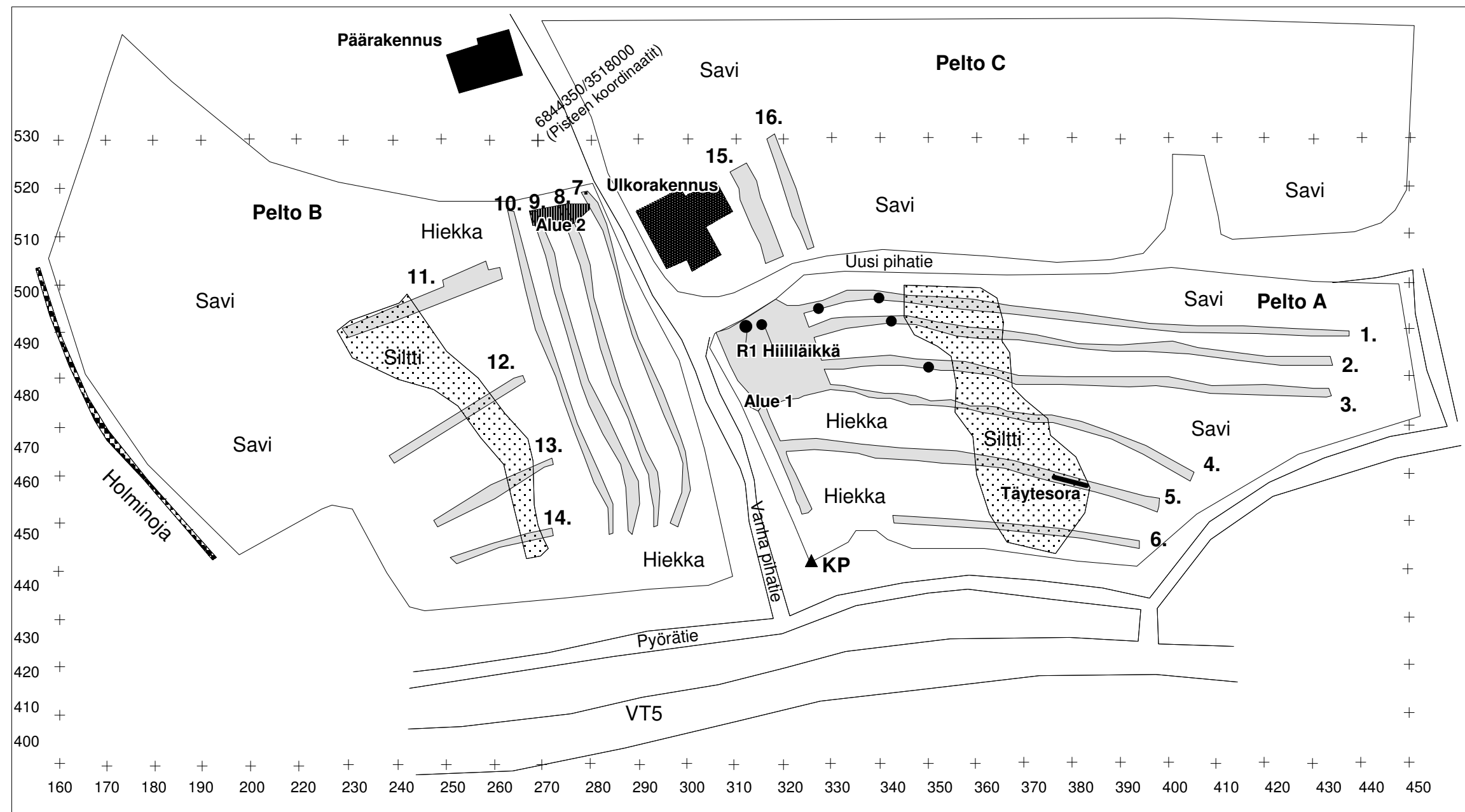
▨ Alueelta löytöinä runsaasti rautakuonaa ja rautaesineiden kappaleita.

15. Koeajan numero

▲ KP Korkeuspiste ERTS-TM35FIN:

P 6841379,716 I 57857401

91,486 m mpy

Mikkeli, Harjula 1000002394

Kreetta Lesell 2011

Kartta 2: Rakenne 1, taso 0

Piirtänyt: Kati Salo
Digitoinut: Ulla Moilanen

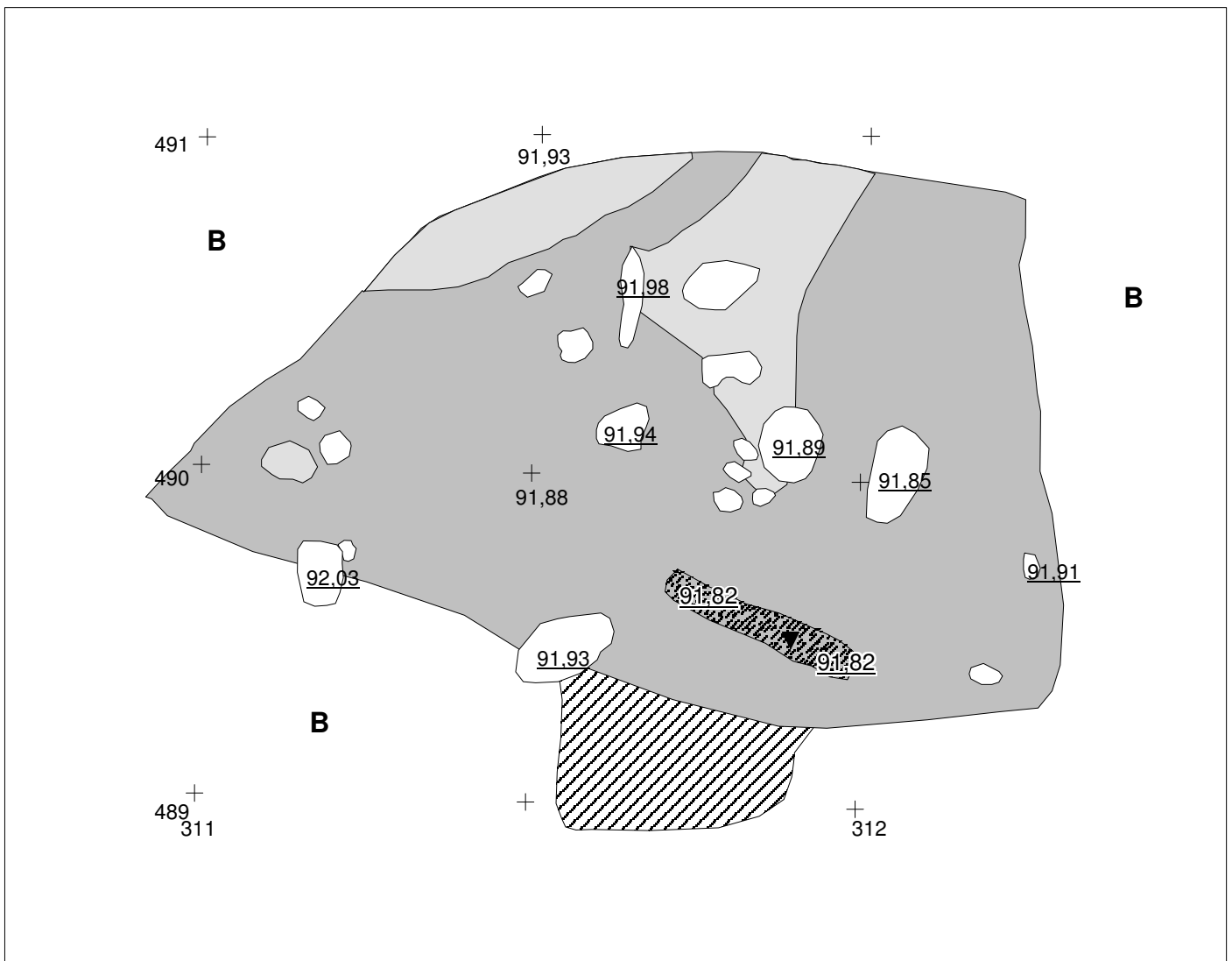

- Kivi
- Vaaleanharmaa pölymäinen maa (selitetään raportissa)
- Tumma likamaa
- Sekoittunut peltomulta
- Puu

B Puhdas hiekka / rikastumiskerros

91,59
91,45 m mpy

▼ Rautanaula

Mikkeli, Harjula 1000002394

Kreetta Lesell 2011

Kartta 3: Rakenne 1 ja hiililäikkä, taso 1

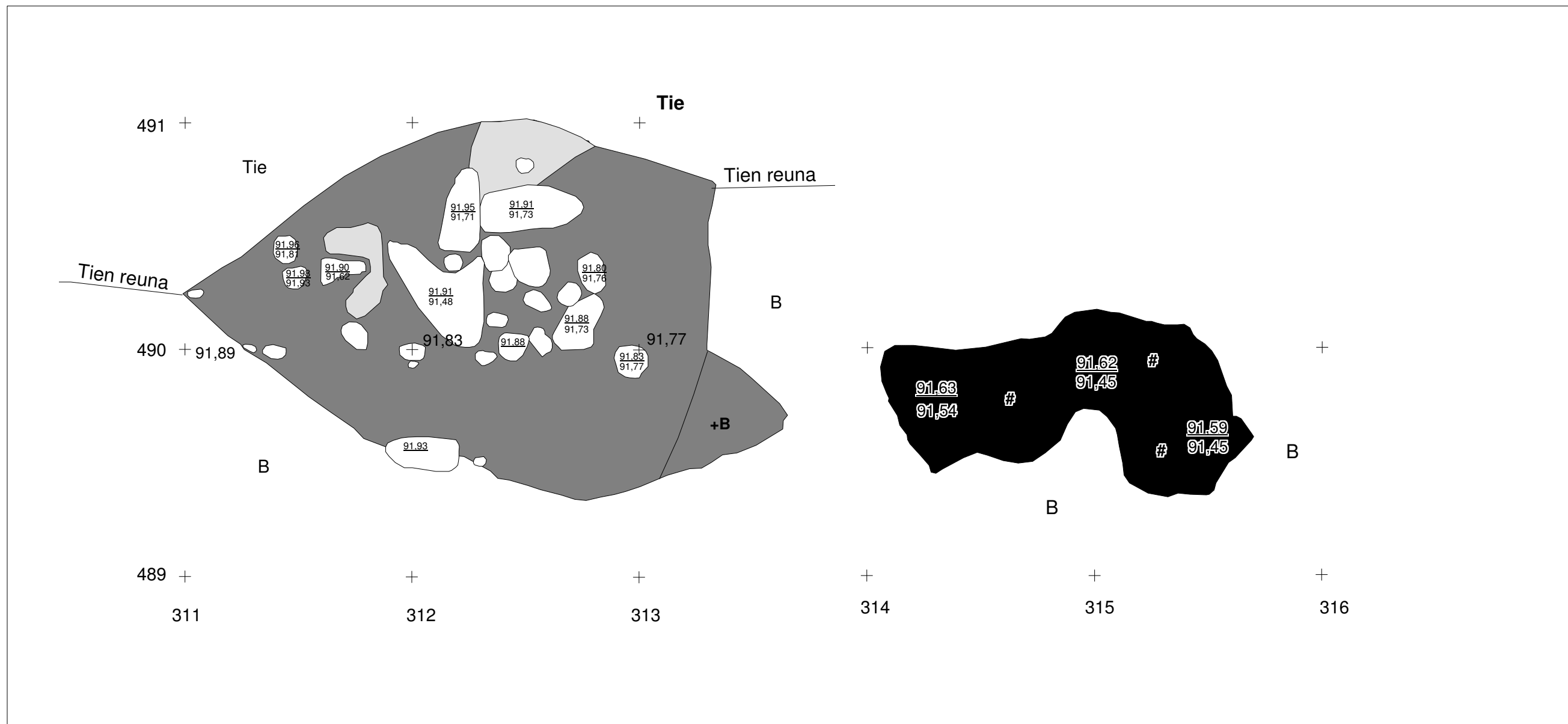
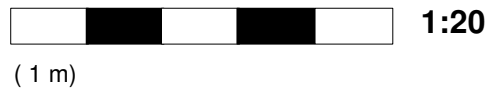
Piirtänyt: Kati Salo

Digitoinut: Ulla Moilanen

- Kivi
- Vaaleanharmaa pölymäinen maa (selitetään raportissa)
- Tumma likamaa
- Nokinen likamaa hiililäikkässä

B Puhdas hiekka / rikastumiskerros

91,59 m mpy
91,45

Mikkeli, Harjula 1000002394

Kreetta Lesell 2011

Kartta 4: Rakenne 1, taso 3

Piirtänyt: Ulla Moilanen
Digitoinut: Ulla Moilanen

Kivi

91,45

m mpy

Tumma likamaa

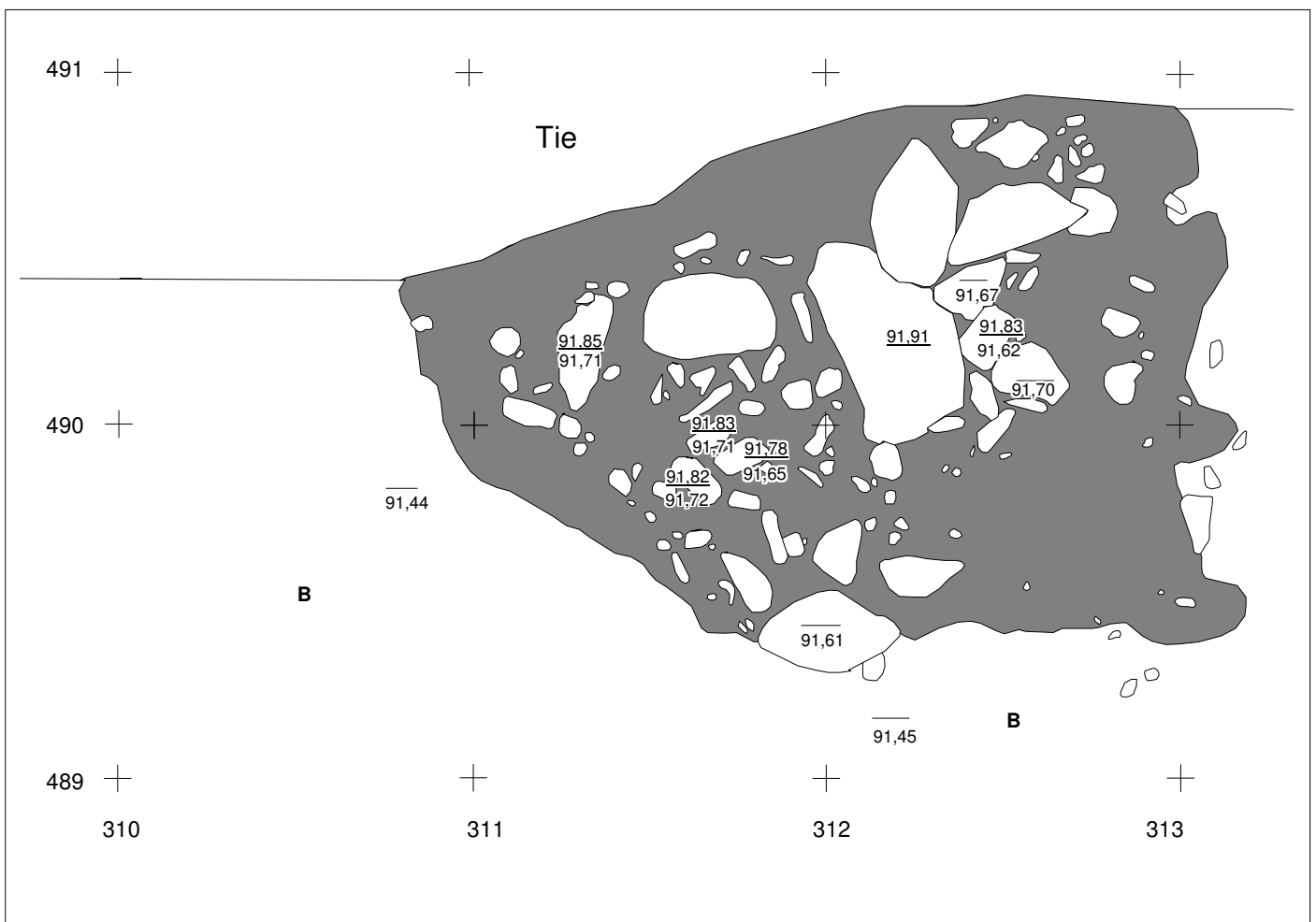
B

Puhdas hiekka / rikastumiskerros

1:20

(1 m)

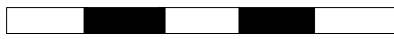

Mikkeli, Harjula 1000002394
Kreetta Lesell 2011

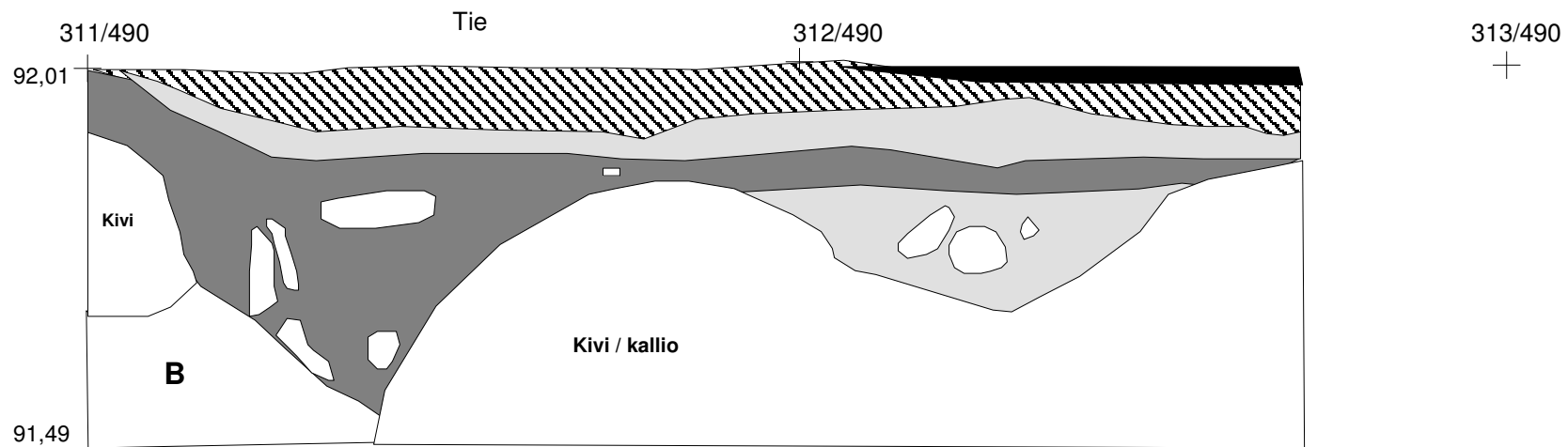
Kartta 5: Rakenne 1, Länsiprofiili

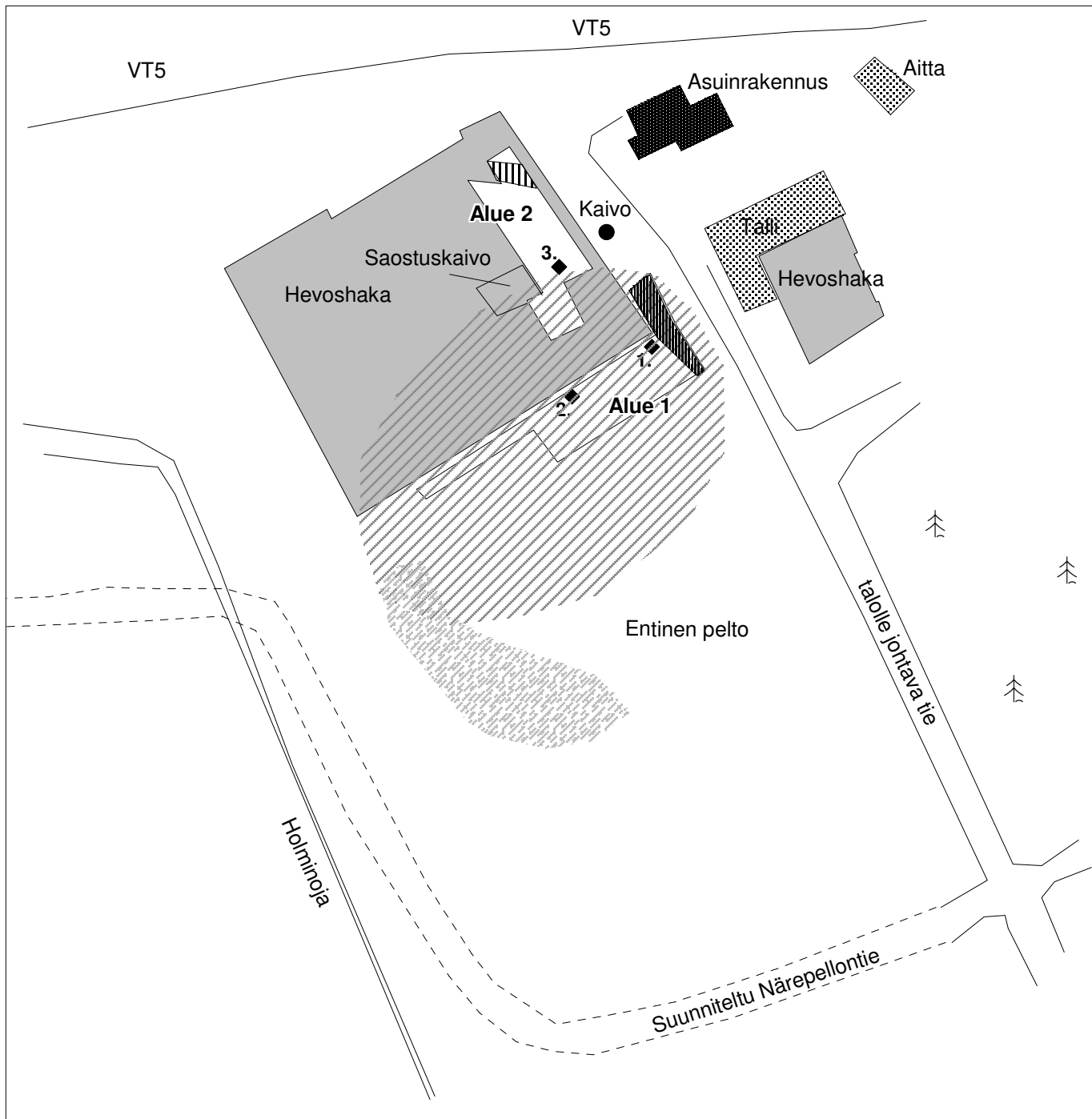
Piirtänyt: Kati Salo
Digitoinut: Ulla Moilanen

 1:10
(Jana 50 cm)

- Kivi
- 91,45 m mpy
- Peltomulta
- Vaaleanharmaa pölymäinen maa
(selitetään raportissa)
- Tumma likamaa
- Maanrakennuskangas
- B** Puhdas hiekka / rikastumiskerros

Mikkeli, Närepelto 491010006
Kreetta Lesell 2011

Kartta 1: Yleiskartta
 Piirtänyt: Kati Salo
 Digitoinut: Ulla Moilanen

- Muinaisjäännösalue
- Päärakennus
- Ulkorakennukset
- Hevoshaka
- Tutkittu alue
- Viemärikaivanto
- Löytöjä tältä alueelta? (Asukkaiden mukaan)
- Avatulla alueella vanha tienpohja
- Ilmiöt peltomullan alla.:1. ja 3. Resentti likamaa,
2. auranjäljet
- Nuorta havupuumetsää

 1:1000 (50 m)

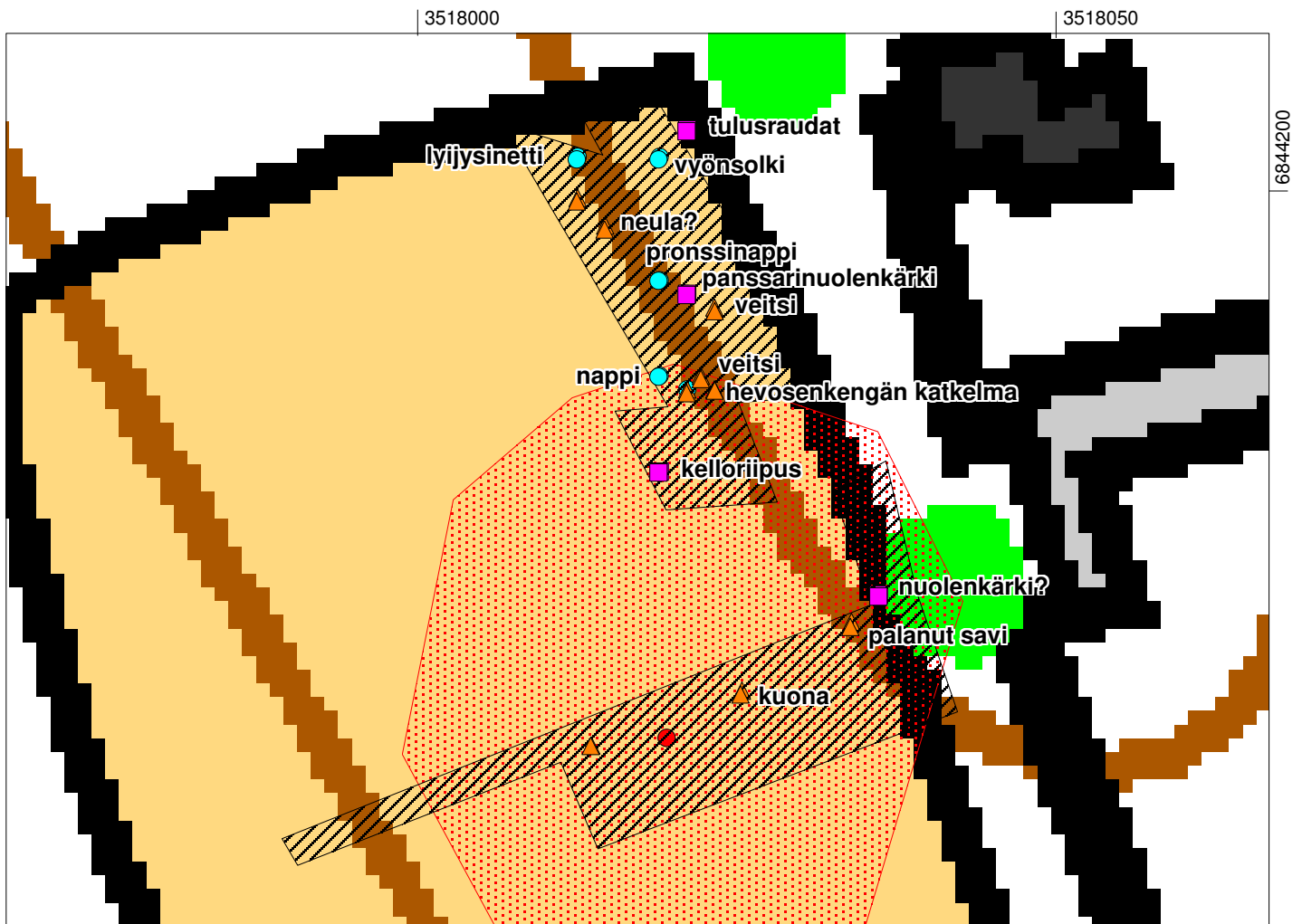
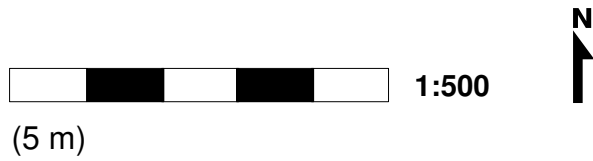
Mikkeli Närepelto 491010006

Kreetta Lesell 2011

Kartta 2: Löytöjen levintä

Piirtänyt ja digitoinut: Ulla Moilanen

- Kaivausalueet Kati Salon yleiskartan mukaan
- Varmuudella rautakauden loppuun / varhaiskeskiajalle ajoittuva löytö
- Mahdollisesti rautakauden loppuun / varhaiskeskiajalle ajoittuva löytö
- 1800-1900-luvulle ajoittuva löytö
- Muinaisjäännösalueen keskipiste

Taustakartta (c) Maanmittauslaitos 2008, aineiston kopiointi ilman Maanmittauslaitoksen lupaa on kielletty.

Mikkeli, Närepelto 491010006

Kreetta Lesell 2011

Kartta 3: Rakenne 1, taso 0

Piirtänyt: Ulla Moilanen
Digitoinut: Ulla Moilanen

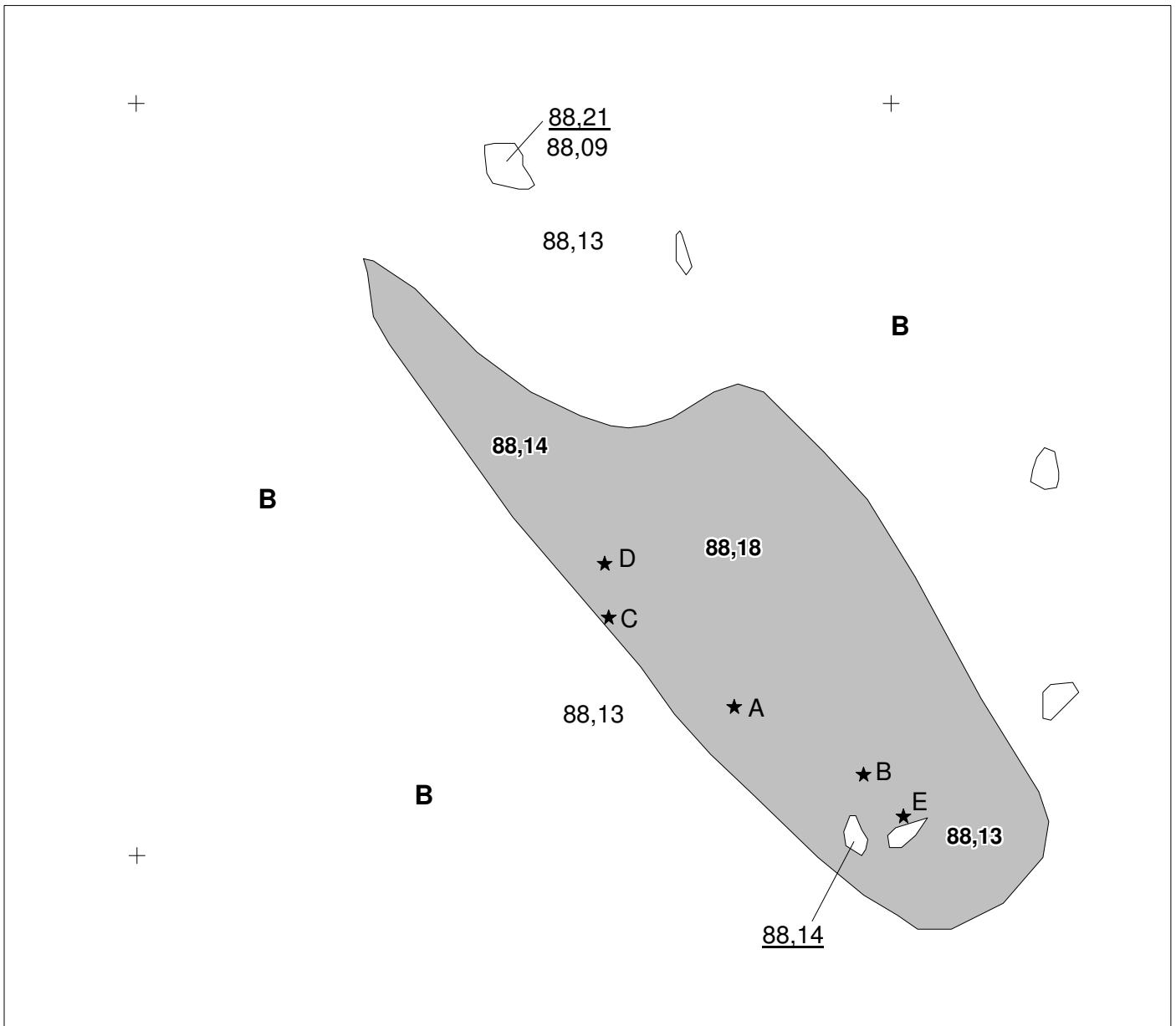
- Tumma likamaa
 - Kivi
 - B** Puhdas hiekka / rikastumiskerros
- 88,13 m mpy

 1:10
(50 cm)

Löydöt likamaa-alueesta ★

- A Nuolenkärjen? (KM 38834:13) löytökohta kyntökerroksessa
- B Palanut savi
- C Hevosenkenkänaula kerroksesta 2 (KM 38834:1)
- D Hiiltä kerroksesta 3 (KM 38834:3)
- E Rautavarras ja puunjätteitä kerroksesta 2 (KM 38834:2)

Mikkeli, Närepelto 491010006

Kreetta Lesell 2011

Kartta 4: Rakenne 1, taso 1

Piirtänyt: Ulla Moilanen
Digitoinut: Ulla Moilanen

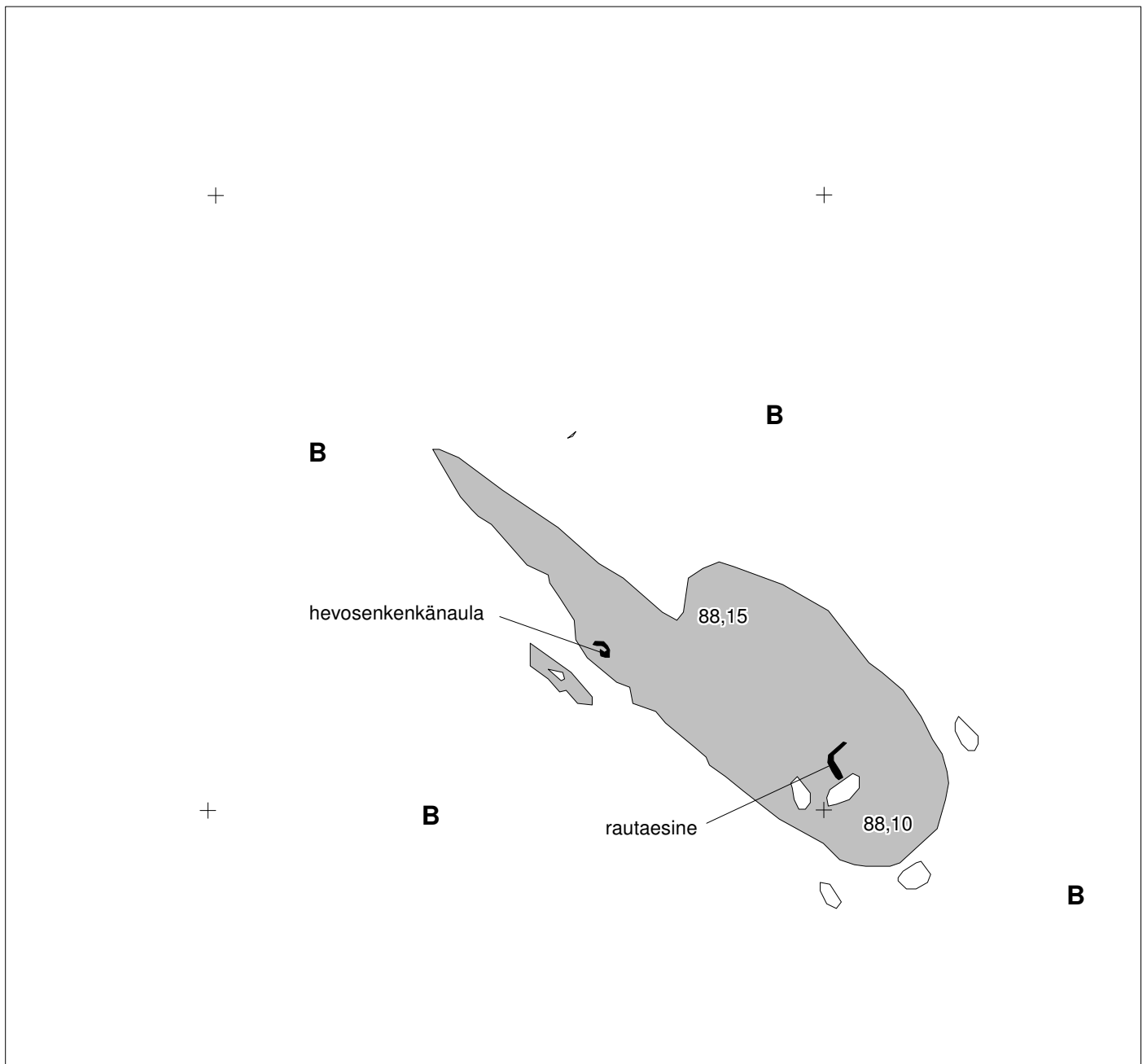
 Tumma likamaa

 Kivi

B Puhdas hiekka / rikastumiskerros

88,13 m mpy

 1:10
(50 cm)

Mikkeli, Näreperho 491010006

Kreetta Lesell 2011

Kartta 5: Rakenne 1, tasot 2 ja 3

Piirtänyt: Ulla Moilanen

Digitoinut: Ulla Moilanen

 Tumma likamaa

 Vaalea hiekka / rikastumiskerros

 Kivi

B Puhdas hiekka / rikastumiskerros

 Rautavarras

88,10 Vaaituslukema ja ilmiön

88,04 pohjalukema m mpy

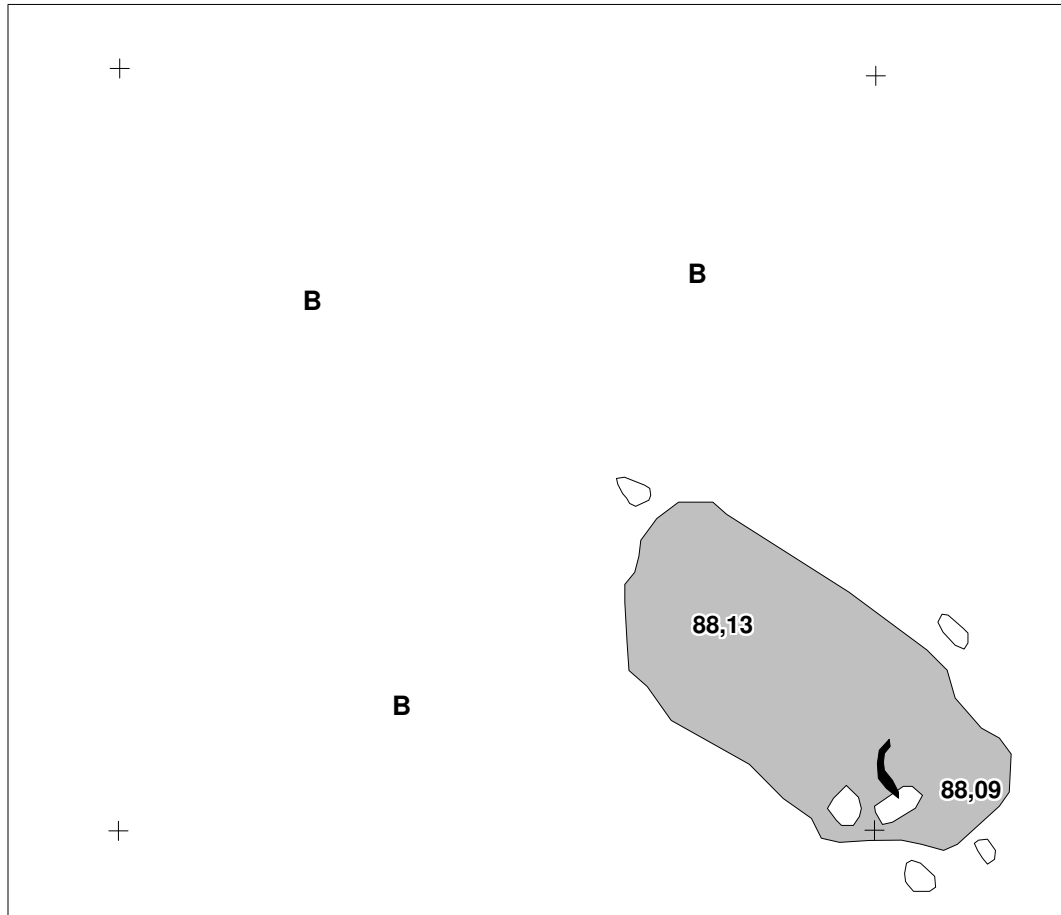
(Tason 3 jälkeen ilmiö

kaivettu loppuun yksikkönä.)

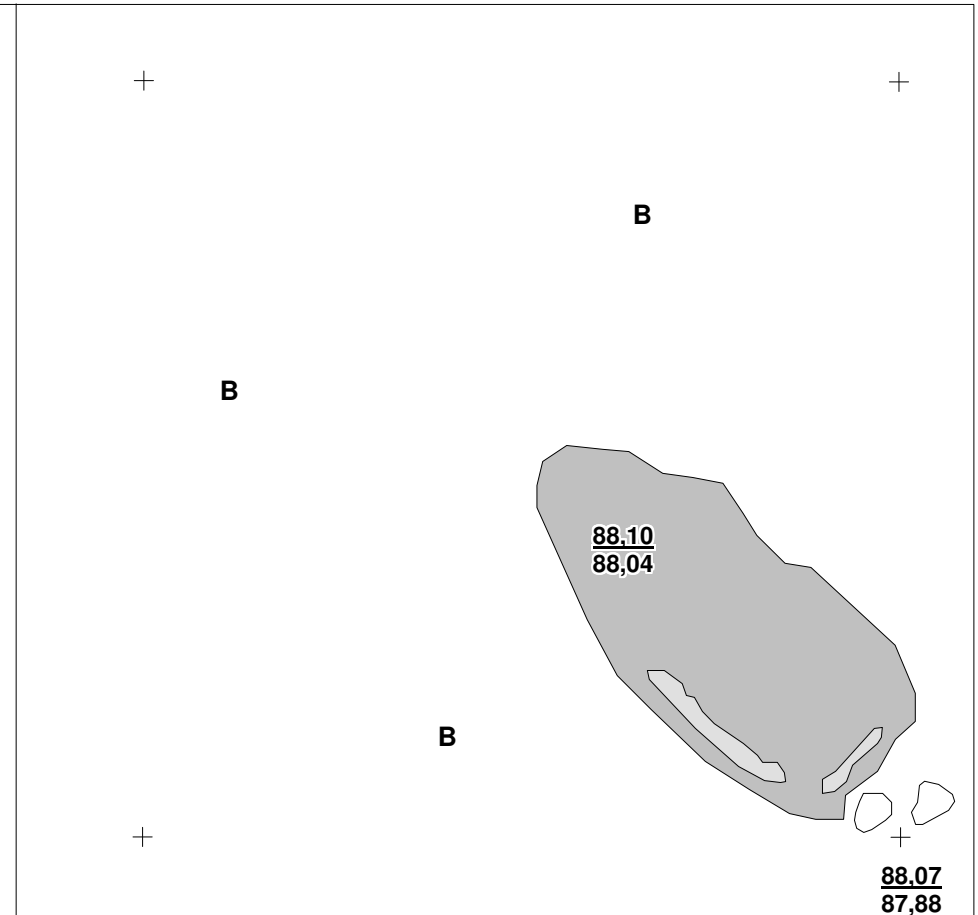
 (50 cm) 1:10

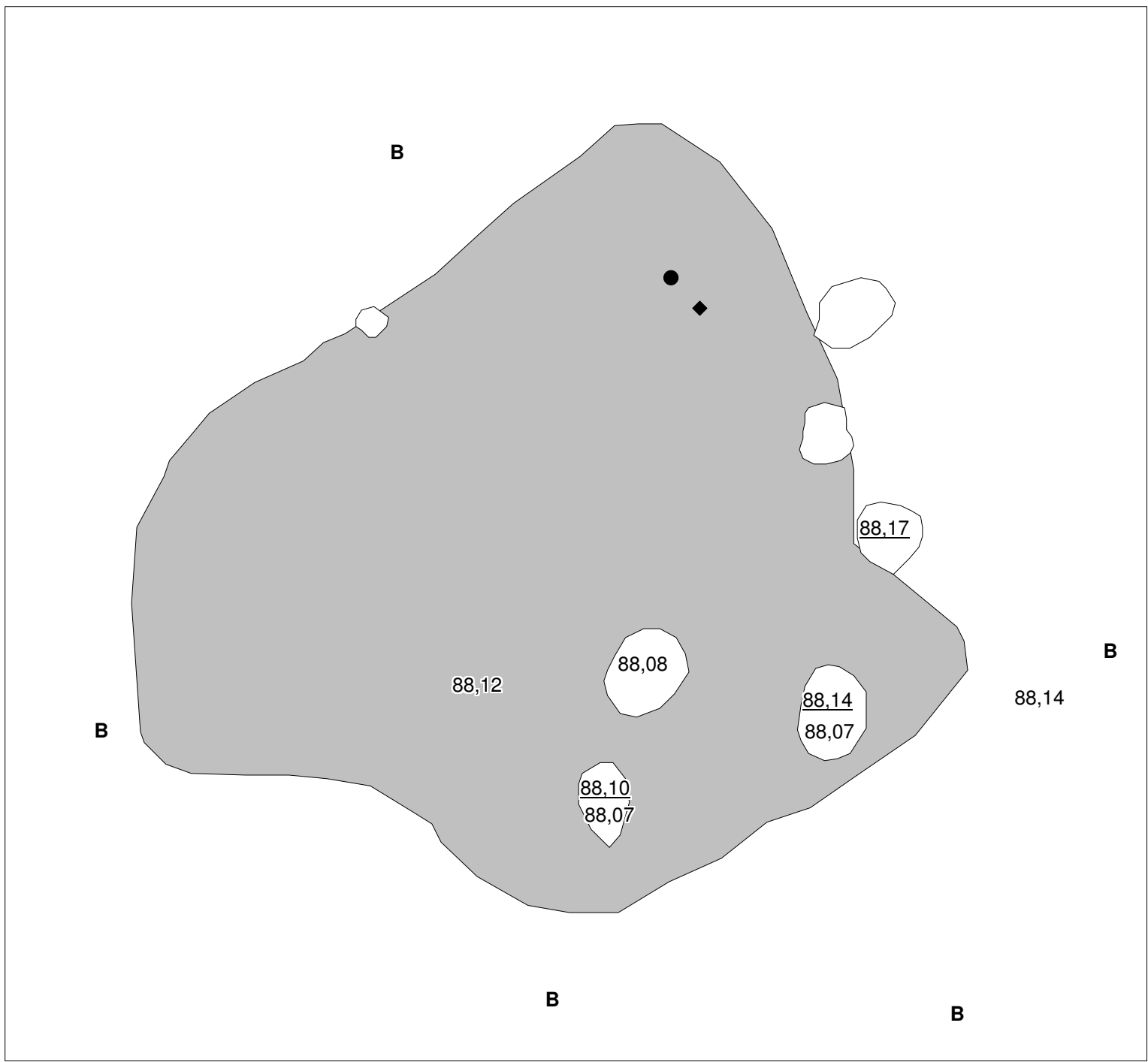

Taso 2

Taso 3

Mikkeli, Närepelto 491010006
Kreetta Lesell 2011
 Kartta 6: Rakenne 3, taso 0
 Piirtänyt: Kati Salo
 Digitoinut: Ulla Moilanen

 Tumma likamaa / peltomulta
 Kivi
B Puhdas hiekka / rikastumiskerros
 Rautanaula
 Rautakuona

 1:10
 (50 cm)